

P Ä I J Ä T - H Ä M E E N

kesä kylissä

Kesä kylissä esittelee kylätoimintaa ja maaseudun monipuolista osaamista kesällä 2006

Kylämarkkinat

Nuori maalla

Maajussille
morsmaikku

Orimattilan
kynttiläkeisarinna

Kyläkouluista
monipalvelukeskuksia

Kesällä kyliin!

Kesä on parasta aikaa lähteä maalle. Olemme halunneet koota tämän lehden kesän kynnyksellä ja toivomme sen tavoittavan maaseudun ja kaupungin asukkaita. Lehtemme kertoo tämän päivän päijät-hämeiläisistä kylistä ja maaseudusta. Keski-ikäisiltä löydät tapahtumakalenterin. Erilaiset isommat ja pienemmät tapahtumat kylissä kutsuvat käymään niin läheltä kuin kauempaakin.

Sinä ehkä asut kaupungissa, ja ehkä isovanhempiesi tai muiden sukulaistesi kautta sinulla saattaa olla lämpimiä maaseutumustoja. Ehkä mökkeileit ja olet samalla maaseudun osa-aika-asukas. Suuri osa meistä suomalaisista on muuttanut maalta kaupunkiin. Tänä päivänä yhä useampaa kiinnostaa puolestaan maallennuutto.

Lehden satamassa kylämarkkinoilla äitienpäivän aattona 13.05.06 si-

nulla on mahdollista tavata kerralla eri kylien ihmisiä ja saada vinkkejä kesäretkipaikoista tai vaikka maallennuuttoon. Kylämarkkinoilla on esillä kylien osaaminen laajasti: käsitöistä sekä herkuista kulttuuriin ja tekniikkaan. Tällä kertaa kylämarkkinatapahtumaa on ollut suunnittelemassa eri kyliemme ihmisten lisäksi lahtelaisia asukastoimijoita, samalla lailla se kaupunginosa on asuinpaikka kuin kyläkin.

Kylätoimijat ja asukastoimijat, molemmat toimimme kylämme, oman asuinympäristömme, yhteisten asiointien eteen.

Monet kiitokset eri kylien ihmisille, jotka kirjoittitte juttuja ja lähetitte tapahtumatietoja! Lehtemme lähetettyjen kirjoitusten määrä oli suuri. Olemme joutuneet niitä osittain lyhentämään ja valitettavasti jättämään muutamia juttuja tilanpuutteen vuoksi pois. Kaikki jutut ovat luettavissa kokonaisuudessaan interne-

tissä www.phnet.fi/kylat/ Lisäksi isot kiitokset mainostajille, jotka näin haluatte antaa tukenne yhdistyksemme toimintaan!

Suurkiitokset ja onnea myös Nooralle ja Marjo-Riitalle, Koulutuskeskus Salpauksen graafiselta puolelta valmistuville toimittajatyöillemme!

Tervetuloa kyliin!

KRISTIIINA BORGENSTRÖM
PÄIJÄT-HÄMEEN KYLÄT RY, PJ

Löytyykö sinusta pala maaseutua?

Päijät-Hämeen kylät ry toimii kylien elinvoimaisuuden ja yhteisten asioiden eteen. Maakunnallinen kylätoiminta on vahvistunut ja syksyllä on 10-vuotisjuhlat tulossa. Maakunnalliseen kyläohjelmaan on kirjattu päämääräksi, että kylät säilyvät hyvinä ja viihtyisiä paikkoina elää, tehdä työtä ja viettää vapaa-aikaa. Samaan tavoitteeseen voi varmaan yhtyä moni kaupunkilainen tai taajan asukas ajatellessaan omaa asuinpaikkaansa tai kaupunginosaansa.

Kylässä olisi oltava lähipalveluja, jotta kaikenikäiset pärjäisivät kotonaan, niin ikäihmiset kuin lapsiperheellisetkin. Tämä voi tarkoittaa vaikka kylätalkkaria tai kotiapua, jota jo muutamissa kylissä on tarjolla. Päijät-Hämeen kylät ry on vuoden ajan mukana kehittämässä maaseudulle sopivia toimintakeskuksia kyläkoulujen yhteyteen. Kyllikki- kyläkouluista monipalvelukeskuksia – hankkeessa yritämme löytää viiden pilottikylän kanssa uudenlaisia tapoja tuottaa pal-

veluja. Voiko koululla olla toimintaa ja palveluja, joista osan tuottaa kunta, mutta osasta vastaisikin yrittäjä tai yhdistys? Miksei tämä monipalvelukeskusmalli voisi sopia myös kaupunginosaan, joissa ollaan huolissaan palvelujen katoamisesta, ihan niin kuin maallakin.

Päijät-Hämeen kylät ry pyrkii edistämään kaupungin ja maaseudun vuorovaikutusta. Termi kuulostaa sanahelinältä, mutta kun sitä tarkemmin miettii, niin sitähän löytyy melkein mistä vaan. Moni asuu maaseutukunnassa ja käy töissä kaupungissa. Moni suuntaa vapaa-ajallaan maaseudun rauhaan. Moni on käynyt opiskelemassa kaupungissa. Kaupunki-maaseutuvuorovaikutusta pohtineessa seminaarissa huhtikuussa kansanedustaja Tarja Cronberg puhui suomalaisten kaksoisidentiteetistä. On turha asettaa vastakkain maaseutua ja kaupunkia. Hän esitti väittämän, että meillä suomalaisilla olisi itsessämme sekä pala maaseutua että kaupunkia. Voitko sinä sanoa suoralta

kädeltä, oletko kaupunkilainen vai maalainen? Onko näitä asioita laitettava vastakkain – vai voimmeko löytää itsestämme molempia piirteitä?

Molempia tarvitaan, niin kaupunkia kuin maaseutua. On rikkautta asua Päijät-Hämeessä, jossa on erilaisia maaseutukuntia kyliin ja kuntataajamiin. Ja niiden rinnalla Lahti on oikea kaupunki.

Päijät-Hämeen kylät ry:n työntekijät auttavat mielellään kylätoimintaan ja kylien kehittämiseen liittyvissä asioissa.

ELINA LEPPÄNEN
PÄIJÄT-HÄMEEN KYLÄOHJELMAN
KOORDINAATIOHANKE 2
044 708 0005
ELINA.LEPPANEN@SALPAUS.FI

ERJA HAKKARAINEN
HANKEKOORDINAATTORI, KYLLIKKI-
KYLÄKOULUISTA
MONIPALVELUKESKUSIA - HANKE
044 089 0040
ERJA.HAKKARAINEN@LAHTISBP.FI

SISÄLLYSLUETTELO

s.3

Kyläkouluista monipalvelukeskuksia

Nostetta maaseudulla
Villähde - pilottikylä
Haasteelliset harrastukset

s.4

Orimattilan kynttiläkeisarinna

Taidolla käsityötä

s.5

Kylätalkkarit

Pyörillä liikkuva kauppa
Sorvaten ja sahaten
Nastolan kädentaitajat
Hartolan kyläsuunnitelmat

s.6

Maajussille morsmaikku

Ennätyksellinen kasvilajisto
Salpauksen kesäleiri

s.7

Kylämarkkinat

Yleisökilpailu - Markkinasuunnistus
Markkinoilla tavattavissa
Lakes

s.8-9 Tapahtumakalenteri nappaa talteen!

s.10

Naisemme maalla

Kyläpirtti
Pyöräile laavulle

s.11

Eläkeläisten elämää

Keskiaikaa

s.12

Onnellinen maalaisnuori

Hiisi vieköön!
Iltamat Artjärvellä
Elämänkaaritalo
Juhla muisteluille

s.13

Koitin kirjailijat

"Meidän Assi"
Yhteistuumin

s.14

Pestuubussi

Kyläkokous
Osallistuva ihminen

s.15

Kummallinen kyläyhdistys

KESÄ PÄIJÄT-HÄMEEN KYLISSÄ 2006

JULKAISUJA PÄIJÄT-HÄMEEN KYLÄT RY WWW.PHNET.FI/KYLAT/ LEHDEN KOKOSIVAT MARJO-RIITTA HAUTALA JA NOORA HUPPUNEN, KYLÄMARKKINATYÖRYHMÄ SEKÄ PÄIJÄT-HÄMEEN KYLÄT RY:N HALLITUS TAITTO JA SIVUNVALMISTUS MARJO-RIITTA HAUTALA JA NOORA HUPPUNEN (LKTO) KANNEN KUVASSA ANTTI KÄRPÄNEN KUVAAJA MARJO-RIITTA HAUTALA JA NOORA HUPPUNEN PAINOS 15 000 PAINO I-PRINT OY, TEOLLISUUSTIE 24, PL 21, 60101 SEINÄJOKI TEKNISET TIEDOT TABLOID 280 X 400 (PAINOPINTA-ALA 260 X 375), ERIKOISSANOMALEHTIPAPERI 55 G, VAALUUS 80

KESÄ PÄIJÄT-HÄMEEN KYLISSÄ -LEHTI ON MAKSUTON. IRTOJAKELU ERIPUOLILLA PÄIJÄT-HÄMETTÄ, LAHDESSA KYLÄMARKKINOILLA SEKÄ MUISSA TAPAHTUMISSA.

LAAJEMPI KOKONAISUUS LEHDESTÄ ON LUETTAVISSA OSOITTEESSA WWW.PHNET.FI/KYLAT/

PÄIJÄT-HÄMEEN KYLÄT RY

PÄIJÄT-HÄMEEN KYLÄT RY VIE KYLÄOHJELMAA ETEENPÄIN JA AUTTAA SEN ASIOIDEN TOTEUTTAMISESSA. PÄIJÄT-HÄMEEN KYLÄT RY TOIMII KYLIEN KEHITTÄMISESSÄ KYLIEN, KUNTIEN JA MUIDEN TAHOJEN TUkena SEKÄ YHTEISTYÖN EDISTÄJÄNÄ. YHDISTYS TOIMII KYLIEN JA KYLÄAKTIIVIEN TUkena NIIDEN KEHITTÄESSÄ TOIMINTAANSA JA TYÖTAPOJAAN. PÄIJÄT-HÄMEEN KYLÄT RY JÄRJESTÄÄ VUOSITTAIN TOUKOKUUSSA KYLÄMARKKINAT LAHDEN SATAMASSA. TIETOA KYLIEN KEHITTÄMISESTÄ SAA OSOITTEESTA WWW.PHNET.FI/KYLAT/ YHDISTYS JÄRJESTÄÄ MAAKUNNALLISEN KYLÄPÄIVÄN VUODEN KYLÄN KANSSA SEKÄ MUITA TILAISUUksIA AJANKOHTAISISTA AIHEISTA. YHDISTYS TEKEE YHTEISTYÖTÄ KOULUTUSKESKUS SALPAUKSEN ASIKKALAN TOIMIPITTEEN KANSSA VIEDEN KYLÄOHJELMAA ETEENPÄIN KEHITTÄMISHANKKEILLA.

Kyllikki – kyläkouluista monipalvelukeskuksia

Alkuvuodesta käynnistyi Päijät-Hämeen kylät ry:n ja Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy:n hallinnoiman Lahden alueen aluekeskusohjelman yhteistyöhankkeena Kyllikki – kyläkouluista monipalvelukeskuksia – hanke. Hanke kestää ensi vuoden toukokuun loppuun ja hankkeen rahoitustavat pääasiallisesti Päijänne-Leader ja aluekeskusohjelma. Hankkeessa mukana ovat Urajärven kylä Asikkalasta, Kurhila-Hillilä kylä Asikkalasta, Lusin kylä Heinolasta, Lappilan kylä Kärkölästä ja Villähteen kylä Nastolasta.

Kyllikki-hankkeen tarkoituksena on luoda Päijät-Hämeen eri kyliin kyläpalvelukeskuksia, jotka tuottavat lähipalveluja kylien asukkaille. Kyläpalvelukeskuksiksi on tarkoitettu valjastaa kylissä jo olemassa olevia kiinteistöjä, kuten kyläkouluja ja seurojen tiloja. Hankkeen avulla pyritään luomaan uudentyyppisiä palvelukonsepteja tutkimalla erilaisten palvelumuotojen yhdistämistä julkisen sektorin sekä kunnan eri sektoreiden, yrittäjien ja yhdistysten kanssa. Hanke tuottaa myös maakunnallisen kartoituksen ja ehdotuksia toimintatavoista kyläkoulujen tilojenkäyttöön, tukipalveluihin ja uudenlaisiin palveluihin liittyen.

Hankekoordinaattori Erja Hakkarainen aloitti työnsä Kyllikissä huhtikuun alussa ja on vierailut kaikkien viiden kyläyhdistyksen luona sekä sopinut kyläläisten kanssa jatkosta. Hakkarainen tapaa kesään mennessä myös kuntien edustajia, koulujen edustajia sekä muita hankkeeseen liittyviä tahoja. Ensimmäi-

nen työ onkin koota kaikki hankkeessa tarvittava tieto yksiin kansiin.

– Tähän mennessä kyläläisiltä on tullut palveluideoita mukavasti ja niitä tarkennetaan kylien asukkaille lähetettävän kyselyn avulla toukokuussa. Kesällä on tarkoitus koota kaikki tulleet ideat yhteen ja alkusyksystä lähetetään kyläläisten kanssa karsimaan toteutettavat ideat. Loppusyksystä päästään jo toivottavasti tuotekehitysvaiheeseen ja keskustelemaan mahdollisten palvelujen tuottajien kanssa toimintatavoista ja pelisäännöistä. Keväällä 2007 on tarkoitus saada jotkut ideat jo niin pitkälle, että niitä päästään markkinoimaan kyläläisille, kaavailee Hakkarainen

Hanke on lähtenyt vauhdilla käyntiin ja ensimmäinen yhteinen opintomatkan on jo tehty. Kyläläiset kävivät tutustumassa huhtikuussa Viron vastaavaan, Kodutant-projektin Palvelut kylissä-hankkeeseen. Matkalla tutustuttiin muun muassa Länsi-Viron Aasperen sekä Itä-Viron Körttsialusen kyliin ja kyläyhdistyksiin.

– Parasta matkassa oli kyläläisten mahdollisuus keskustella muiden kylien edustajien kanssa sekä vertailla omia kokemuksia ja ideoita keskenään, kertoo Hakkarainen.

Kyllikki-hanke on käynnistänyt myös koulutusyhteistyön Päijät-Noste-hankkeen kanssa, joka mahdollistaa koulutuksen räätälöitynä suoraan kyliin. Myös maakunnallinen kartoitus käynnistetään ennen kesää.
– Tulemme myös järjestä-

mään Päijät-Hämeen kyläkoulupäivän alkusyksystä. Lisäksi olemme mukana Päijät-Hämeen Kylämarkkinoilla kertomassa kokemuksestamme asiasta kiinnostuneille, Hakkarainen sanoo.

TEKSTI: ERJA HAKKARAINEN
KUVA: JANNE NYKÄNEN

Noste rahoittaa – opiskella voi myös maaseudulla

Kansallinen aikuisten osaamistason kohottamishankkeeseen Noste palvelee myös maaseudun koulutautumistarpeita. Nosteen asetuksen hengen mukaisesti koulutuksia pitää järjestää siellä missä opiskelijat ovat, eli missä on tarvetta. Jos koulutuksen järjestämisen kannalta on järkevintä, niin opettajat ja kouluttajat matkustavat, eivät opiskelijat.

Päijät-Noste on valtakunnallisen Nosteen päijät-hämäläinen hanke. Nimensä mukaisesti sen toimialue on pääsääntöisesti Päijät-Häme. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että Noste-koulutuksia voidaan järjestää missä päin Päijät-Hämettä tahansa. Tällä hetkellä Nosteen rahoituksella opiskellaan alueen kaupunkien lisäksi Padasjoella, Hartolassa, Sysmässä, Nastolassa ja Asikkalassa. Koulutus ei ole edes sidoksissa oppilaitosten tiloihin, vaan opiskelu voi tapahtua missä tahansa

sopivassa paikassa. Laajakaistayhteyksien ansiosta myös kotona opiskelu on mahdollista.

Mitä Noste sitten tarjoaa maaseudulla? Kaikkea samaa, mitä taajamissakin. Yleisin ja halutuin koulutus on tietokoneajokortti tai osia siitä. Tämä on aivan luonnollinen valinta, koska lähes kaikissa muussa opiskelussa tietokone on välttämätön, tai siitä on huomattavasti hyötyä. Ei voi myöskään väheksyä internetin monipuolista opiskelumateriaalitajontaa.

Noste-koulutuksen aloittamiseen tarvitaan sopiva ryhmä. Järkevän kustannusrakenteen takia opiskelijoita on oltava muutamia, yksi tai kaksi ei vielä riitä. Kaikkien ei toki tarvitse olla Noste-rahoituksella, vaan voidaan muodostaa sekaryhmiä. Koulutuksia järjestävillä oppilaitoksilla on tiedossa muut mahdollisuudet, joten aina kannat-

taa kysyä, vaikka ei muita Noste-kelpoisia olisikaan tiedossa.

Maaseudulla moni ennen maataloudesta kokonaan leipänsä saanut suunnittelee sivuelinkeinoja tai muuta toimintaa maanviljelyksen lisäksi. Noste tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden uuden ammatin hankkimiseksi tai olemassa olevien perustietojen täydentämiseksi. Opiskelun ei suinkaan tarvitse olla tutkintoon johtavaa, vaan se voi olla vain osia siitä.

Noste-opiskelija voi olla myös yrittäjä. Noste-rahoitukselle ei ole mitään esteitä, jos hän muuten täyttää ehdot. Noste rahoittaa myös oppisopimuskoulutuksia. Suomessa on moni yrittäjä opiskelemassa omassa yrityksessään oppisopimuksella tutkintoa tai muuten pätevöitymässä ammattitaitoaan.

Noste tarjoaa mahdollisuuden myös yrityksille

henkilökunnan kouluttamiseen. Noste rahoittaa koulutusten suunnitteluvaiheessa osaamis- ja koulutustarvekartoitukset. Näyttötutkintoon valmistavissa koulutuksissa noudatetaan voimassa olevia tutkintovaatimuksia. Henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa huomioidaan aikaisempi osaaminen. Kerran opittua asiaa ei tarvitse opiskella uudestaan.

Päijät-Noste järjestää eri puolilla Päijät-Hämettä tiedotus- ja neuvontailtaksia Nosteen mahdollisuuksista. Tietoa tilaisuuksien paikoista ja ajankohdista saa ilmoituksista tai ottamalla yhteyttä suoraan Noste-toimijoihin:

PEKKA PASANEN
PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ
050 538 2338
PEKKA.PASANEN@SALPAUS.FI

TUULA BROCKE
KOULUTUS-SUUNNITTELIJA
044 797 2406
TUULABROCKE@JYRANKOLA.FI

Villähteen Kyllikki on terhakka tapaus

TEKSTI JA KUVA: ANNE KOTOKORPI

Villähteen kyläyhdistys on aloitellut haastavaa matkansa pilottikylänä tarjoamalla kyläläisille muun muassa verenpaineen mittausta, tuolijumppaa, esittelyjä jalkahoidoista ja intialaisesta päähieronnasta. Unohtamatta tietenkään tärkeintä: kahvia, pullaa – ja ajatustenvaihtoa!

Kyläyhdistyksen puheenjohtaja Mirja Sallmén on onnistunut houkuttelemaan mukana hankkeisiin Kyllikille suopeita yhteistyökumppaneita, esimerkiksi Padasjoen Säästöpankin. Yritysten antamalla tuella saadaan tehostettua tiedottamista sekä panostettua ohjelmaan ja tarjoiluun. Nastolan kunnasta on tapahtumiin saatu ammattitaitoisia liikuttajia kylän aktiiveille ikinuorille.

Suunnitelmia on ja ihmisiä saadaan toimintaan mukaan koko ajan lisää. Kuka tietää, mihin kaikkialle Kyllikki ehtii ennen toiminta-aikansa loppua 31.5.2007.

Haasteelliset harrastukset

*On Villikkala meidän kylä,
yksi muiden joukossa se vaan.
Tavallaan on menestyvä,
– riippuu millä mitataan.
Ahkeraan on aina tehty
työtä,
milläs sitä muuten eletään,
kun onnikin on usein myötä
tiukoistakin urakoista selvitään.*

*Tarkoitus ei tässä lainkaan,
niitä töitä ole selostaa.
Pikemminkin vapaa-aikaa,
harrastusten kautta valotetaan.
Seuratoiminta se täällä
kestää päivän valon.
Seuratalo mäen päällä
siitä selvä merkki on.*

*Aasin-sillan kautta tässä,
päästiin itse asiaan.
Nuorisoseura nuorten elämässä,
hyväksi se tunnetaan.
Kansalaisopisto se nykyisin
meitä auttaa taitoon parempan.
Monet taiteenlajit iltaisin,
ohjausta oivaa saa.*

*Hevonenkin kuuluu vielä
tämän päivän maisemaan,
vastaan saattaa tulla tiellä,*

*ratsastaja ratsullaan.
Pikku-tytötkin jo taitaa,
poninhoidon aakkoset,
osaavat myös tehdä aitaa,
rakennella laiturimet.*

*Mainita myös kannattaa
tuo metsästäjäin seura.
He kulkee jahti reissuillaan,
mielessään hirvi taikka
peura.
Siinä saadaan sopivasti,
luontoa ja liikuntaa,
metsäretket mukavasti
kuntopohjaa kohottaa.*

*Martat ne on kuuluneet,
jo kauan kyläkuvaan meillä.
Vähän riviinsä on harvenneet,
vaan riittää tekemistä heillä.
Kaikenlaiset taidot täällä,
arkipäivää avittaa,
poudalla ja sadesäällä
hyvät neuvot helpottaa.*

*Tärkeimmät nyt ovat tässä,
kuvattu ja esiin tuotu.
Täällä ihmis elämässä,
harrastukset meille suotu.
Yhteistoiminta on voimaa,
niinhän sitä sanotaan,
kyläkuva sen huomaa,
kun samaan suuntaan toimitaan.*

RUNO: MATTI TUPASELA

TOIMITUSKUNTA KIIHTÄÄ JUTUISTA JA JUTUVINKEISTÄ!
VALITETTAVASTI JOUDUIMME TILANPUUTTEEN VUOKSI JÄTTÄMÄÄN OSAN
JUTUISTA POIS LEHDESTÄ SEKÄ OSITTAIN MYÖS LYHENTÄMÄÄN JUTTUJA.
KAIKKI LEHTÄ VARTEN LÄHETETYT JUTUT ALKUPERÄISINÄ LÖYTYVÄT INTERNETISTÄ WWW.PHNET.FI/KYLAT/

Käsityötä suurella sydämellä

Ennen Kynttiläpajan perustamista Maria Drockila teki kynttilöitä kotonaan harrastuspohjalta. Vuosien jälkeen hän halusi perustaa pajan oman kotinsa ulkopuolelle, ja kun vuonna 1998 yritykset alkoivat kysyä liikelahjoja työntekijöilleen sekä yhteistyökumppaneilleen, perusti Drockila oman yrityksen. Selvää visiota yrityksestä ei tuolloin vielä ollut. Puolentoista vuoden toiminnan jälkeen Drockila työllisti ensimmäisen ihmisen, nyt henkilökuntaan kuuluu kahdeksan ihmistä.

Vuosien 2002 ja 2003 vaihteessa Kynttiläpaja muutti Nastolasta Orimattilaan vanhan kehräämön tiloihin. Drockila etsi sopivaa paikkaa pajalleen kiertäen kymmeniä potentiaalisia paikkoja, kunnes kehräämön omistajat ottivat häneen yhteyttä ja tarjosivat tilojaan käyttöön. Drockila meni käymään kehräämöllä ja hyväksyi paikan samantien. Kehräämö oli tunnelmaltaan sekä kynttilän valmistuksen huomioonottaen sopiva paikka.

Kynttilöiden valmistus vaatii paikalta muun muassa betonilattiaa sekä kiviseiniä, jotka takaavat paloturvallisuuden, raikasta ilmaa ja tilaa kuljetella suuria raaka-ainelaatikoita trukeilla. Nykyään Orimattilan vanhalla kehräämöllä toimii yli 50 eri yritystä.

– Minut otettiin hyvin kehräämölle vastaan, vaikka yrityksistä oli silloin vähemmän. Täällä vallitsee yhteisen tekemisen meininki, sanoo Drockila.

Maria Drockila Oy:n valmistamien kynttilöiden valmistuksesta eikä poltosta synny jätettä. Sisäkynttilöiden valmistuksen synnyt-

tämästä jätteestä tehdään ulkokynttilöitä. Yritys on myös tehnyt yhteistyösopimuksen lähes kahdensadan jälleenmyyjänsä kanssa pakkausjätteen kierrättämisestä.

– Olemme tehneet WWF:lle Itämeri-kynttilän. Jokaisesta myydystä kynttilästä menee euro Itämeren ennaltaehkäisevään suojeluun, etenkin öljyntorjuntaan. Yritykseni kuuluu WWF:n Itämeren öljyntorjuntajoukkoihin, ja jos Itämerellä tapahtuu öljyjonnettomuus, työntekijämme menevät auttamaan kahdeksi päiväksi, Drockila kertoo.

Drockilan työt ovat siirtyneet kynttiläpajalta toimistoon.

– Orimattilassa liikkui jopa juoru, että olisin myynyt yritykseni lahtelaiselle, koska minua ei enää näe niin usein myymälän tiloissa.

Maria Drockila asuu Pernajassa, jonne hän on rakennuttanut itse piirtämänsä talon. Drockila on onnellinen ja viihtyy hyvin Pernajassa, jossa yhteistyökumppaneiden tapaaminen vaihtuu naapureiden tapaamiseen.

– Orimattilaan on kiva

tulla töihin, mutta on myös kiva päästä muualle, pois yrittäjyydestä, viettämään omaa elämää, Drockila kertoo.

Drockila kertoo erottavansa orimattilalaiset asiakaskunnasta, koska hän tuntee heistä useita. Paikalliset ihmiset sekä yritykset ostavat Kynttiläpajasta lahjoja, joka on tärkeää pajan toiminnan kannalta.

Tänä päivänä ihmiset tekevät valintoja arvomaailmansa perusteella – ennen ostettiin sitä, mitä tarvittiin, nykyään ostetaan sitä, mitä halutaan. Ihmisten arvostus käsityönä tehtyä tuotetta kohtaan on muuttunut sen myötä, kun teollisuus siirtyy ulkomaille. Myös tapa viemisestä ja tuomisesta on muuttunut, nykyään on tapana viedä tuliaisia. Kynttilän ostaminen ei ole vaikeaa eikä sen ostoon tarvita kriittisiä päätöksiä. Drockila kertoo kynttilöidensä olevan kestäviä.

– Kynttilä on lahjana tuote, jota ei heti välttämättä raaski polttaa, mutta sen voi myös hyvällä omalla tunnolla niin sanotusti hävittää, sanoo Drockila.

Kynttiläpajan tuotevalikoima on suuri, ja kynttilöitä on 300 erilaista mallia. Jokainen kynttilä on myös uniikki, koska ne valmistetaan käsityönä.

Drockila ei kilpaile muiden kynttilävalmistajien kanssa. Hän kilpailee lahjatuotteita valmistavien yritysten kanssa, ja kilpailu kasvaa koko ajan. Drockila toivookin, että ihmiset näkisivät hieman vaivaa ostaak-

seen kynttilän.

Maria Drockilan Kynttiläpajan tuotevalikoima on kasvanut Hyvä Olo – tuoteperheellä. Kymmenen tuotteen sarjaan kuuluu muun muassa sauna- sekä huone- tuoksu, saippua ja kylpy-suola.

– Etsin arvomaailmaltaan samanlaisia yrityksiä kuin oma yritykseni. Hyvä Olo – tuotteet ovat orgaanisia, niitä ei ole testattu elämi-

lä ja tuotteet valitaan myös niiden riittoisuuden perusteella, kertoo Drockila.

Uusia yrittäjiä Drockila kehoittaa tulemaan Orimattilaan vanhalle kehräämölle.

– Minusta on kokemuksen kautta tullut yrittäjä, en ole opiskellut, Drockila kertoo ja muistuttaakin, että täysin uuden yrittäjän kannattaa ensin opiskella kaupallisia aineita ja ottaa yhteyttä TE-keskukseen.

Drockilan uskoo, että hänen yrityksensä kehitys olisi ollut vakaampaa, jos hän olisi aikoinaan opiskellut kaupallista alaa.

– Kaiken olen kantapään kautta oppinut, joka on ollut aika kallistakin, mutta siitä olen myös oppinut.

Yrittäjän elämä on täynnä takaiskuja. Drockilan päällimmäiset kehitysopit yrittäjyyden suhteen ovat pitkäjänteisyys ja nöyryys.

– Yrityksen kehitys on riippuvainen yrittäjän kehittymisestä, Drockila toteaa.

Nyt yrityksen paketti alkaa olla kasassa. Tuotevalikoima ei todennäköisesti laajene, toki tuoteperheet elävät ja kehittyvät.

TEKSTI JA KUVA:
MARJO-RIITTA HAUTALA
NOORA HUPPUNEN

Mervi Kuusipohja Sysmästä - alueellinen TAITO-käsityöyrittäjä

Tänä keväänä Mervi Kuusipohja Sysmästä sai arvoitetun Vuoden 2006 alueellisen Taitokäsityöyrittäjä – kunniamaininnan. Palkitsemisella halutaan tuoda julkisuuteen hyviä käsityöyrityksiä ja osoittaa, että panostaminen taitoon johtaa menestykseen. Perusteina ovat muun muassa ammattimainen toimintatapa, tuotteiden omaleimaisuus sekä korkealaatuinen laatu ja muotoilu.

Mervi Kuusipohja valmistaa laadukkaita puisia sisustus- ja lahjaesineitä. Lastenhuoneisiin on saatavilla hauskoja sarjoja, joiden aiheina ovat esimerkiksi nallet ja traktorit. Koko ajan tuotannossa ovat olleet pyyhemerkit – edelleen yksi suosikkiartikkeleista. Uusimpia menestystuotteita ovat magneetikortit, joita myydään posteissa kautta maan.

– Jo ennen yrittäjäksi ryhtymistä harrastin maalaamista ja piirtämistä. Taitelijan ura tuntui kuitenkin epävarmalta. Koko ajan mielessä iti ajatus omasta yrityksestä, Kuusipohja kertoo.

Jäätyään äitiyslomalle Kuusipohja alkoi etsiä materiaalia, joka olisi luonnonmukainen ja josta voisi

valmistaa käyttöesineitä. Näin löytyi koivuvaneri, jota hän edelleen käyttää töissään. Aluksi työskentely oli osapäiväistä, mutta melko nopeasti Kuusipohja siirtyi kokopäiväiseksi yrittäjäksi ja hankki asianmukaiset toimitilat itselleen.

Kuusipohja suunnittelee itse kaikki tuotannossa olevat mallit, näin säilyy omaleimaisuus ja yhtenäisen linja. Tuotekehitystä tehdään koko ajan, ja asiakaspalautteet antavat uusia ideoita. Vuodessa tulee noin kymmenen uutta tuotetta markkinoille ja joitakin vanhoja malleja poistuu.

– Minulla on toimiva alihankintaverkosto, joka tekee vaneriaihioita. Kaikki tuotteet työstän kuitenkin itse valmiiksi, näin pystyn

myös kontrolloimaan laadun. Jatkossakin aion käyttää alihankkijoita, ostopalveluja sekä kesämyyntiin työllistettyjä koululaisia, sanoo Kuusipohja.

Markkinointi tapahtuu pääasiassa kahdesti vuodessa Forma-messuilla, joilla lahjatavara- ja sisustusalan kauppiat tekevät tilauksia. Yrityksellä on muutama isohko asiakas sekä lukuisia pienempiä jälleenmyyjä ympäri maata. Ainoa oma vähittäismyyntipiste on Sysmän torilla toista kesää toimiva ”tehtaanmyymälä” ihanassa sinisessä mökissä.

– Minulla on muutamia isoja asiakkaita, tuotanto on kasvussa ja mahdollisesti lisää alihankintaa sekä markkinointia. Koko ajan on kuitenkin uudistuttava, mutta puu säilyy materiaa-

TEKSTI JA KUVA: SIRPA KERPPILÄ

lina, Kuusipohja kertoo.

Mervi Kuusipohja sekä hänen miehensä muuttivat kolmen lapsensa kanssa Joutsasta Sysmään kuusi vuotta sitten.

– Sysmä on hyvä paikka asua ja yrittää. Täällä on talvella rauhallista ja kesällä todella vilkasta, kun mökkläiset vieraineen kolminkeräistävat kunnan väkimäärän. Kunnan talous on myös

kunnossa. Enpä usko täältä lähteväni, elleivät kaikki lapseni sitten muuta aikuisina Rovaniemelle. Silloin on kai mentävä perässä, nauraa Mervi Kuusipohja.

Talkkarit tulevat kylään

TEKSTI: ELINA LEPPÄNEN KUVA: PÄIVI KOSKIMAA

Koskimaat tarjoavat maatilan sivuelinkeinona kylätalkkari-toimintaa ja kotiapua. Yksityisiä kylätalkkari palveluja ja kotiapua on syntymässä kyliin. Artjärvellä kylätalkkari-palveluja tarjoavat Päivi ja Kari Koskimaa tämän vuoden alusta.

Koskimaat ovat molemmat syntyisin Artjärvellä Villikkalan kylästä, maalaistalon kasvatteja kumpikin.

– Kari on ollut isäntänä kotitalallaan vuodesta 1985 alkaen. Itse tulin kuvioihin mukaan 1987. Perheeseemme kuuluvat 17- ja 15-vuotia-

at pojat, Nero-koira ja muutama kissa. Navetassa on 14 lypsävää sekä nuorta karjaa päälle. Kaikkiaan meillä on kolmisenkymmentä sarvipäätä, Päivi Koskimaa, yksi Villikkalan nuorisoseuran puuhanaisista, kertoo.

Nykyvaatimuksiin nähden tila on pieni. Koskimaat

ovatkin miettineet luopuvansa karjanpidosta muutama vuoden sisällä, ja ovat miettineet sen tilalle jotain lisätyötä.

Päivi Koskimaa kertoo, että Päijät-Hämeen kylien sähköpostilistan kautta on tullut vuosien aikana paljon tietoa kaikenlaisista hankkeista. Villikkalan kyläsuunnitelma tehtiin kolmisen vuotta sitten nuorisoseuran toimesta. Päijät-Hämeen kylistä tuli tietoa myös Tyyne ja Vertti -hankkeesta.

– Käytännössä hankkeessa puhuttiin siitä, kuinka kylille saataisiin palveluja, jotka helpottaisivat ikäihmisten ja lapsiperheiden asumista maalla. Ja miksei myös loma-asukkaiden. Hankkeessa etsittiin kyliltä kiinnostuneita, jotka voisivat tarjota kylätalkkari-palveluja.

Päivi Koskimaa kertoo, että siitä ajatus jäi itämään. Päivi puhui ideasta Karille ja hänkin innostui. Molemmilta löytyy normaaleihin arkirutiineihin tietoa ja taitoa. Kylätalkkarit tarjoavat siivousta, kiinteistön- ja pihanhoitoa, ulkoilutusta, kaupassakäyntiapua, loma-ajan kukkien kastelua ja tarkastuskäyntejä, nurmikonleikkuuta ja lemmikkien hoitokin käy.

– Melkein mikä tahansa työ onnistuu – maatilalla on totuttu siihen, että homma

kuin homma hoituu, Päivi sanoo.

Kylä ja nuorisoseura olivat taustatukena toiminnan käynnistämisessä. Viime elokuussa Tupa-Uunon iltamissa Minna Heikkilä Päijät-Hämeen kylät ry:stä oli puhumassa Tyyne-hankkeesta. Syyskuussa Ratula-Villikkala-Niinikoski kylien kyläillä keskus-telttiin kylien palveluiden kehittämistä. Illan tuotoksena Artjärven kunta ja Tyyne-hanke toteuttivat kyselyn, jolla kartoitettiin palveluiden tarvitsijoita ja tuottajia.

Kysely postitettiin Artjärvellä koko kunnan alueelle. Orimattilan puolella Niinikoskella kyläjohtokunta jakoi kyselyn postilaatikoihin. Artjärvellä halukkaita palvelun tuottajia sekä tarvitsijoita löytyi.

– Tammikuussa kunta ja Tyyne-hanke järjestivät tilaisuuden palveluiden tuottajille. Illassa sovittiin, että kunnan nettisivuille ja palveluhakemistoon saadaan kylätalkkari-palveluita tarjoavien yhteystiedot, Koskimaat kertavat.

Koskimailla on lisäksi ollut omaa markkinointia alueella ilmestyvissä paikallis-lehdissä. Sitä kautta on työtarjouksia tullut. Päivi iloitsee, että lehti-ilmoitukset on huomattu, mutta kannattaa itse olla aktiivinen palveluita markkinooidessaan.

Elämää Marjoniemessä

Kantasen tilalla Heinolassa emäntä Kaija Kantanen astellee aamuisin puutyöpajaansa sorvin tai sahan ääreen. Aikoinaan maataloudesta luovuttaessa piti löytää uusi keino hankkia toimeentuloa.

– Olin aina ihastellut markkinoilla puutöitä, kertoo Kaija Kantanen. – Sitten tuli vaan mieleen, että niitä voisi itsekin tehdä.

Niinpä hän hakeutui vuonna 1999 Lepaan Sorvikouluun oppia saamaan. Suunnitelmissa oli viljellä mansikkaa kesäisin ja tehdä puutöitä talvisin. Näin olikin jonkin aikaa, mutta sitten tuli allergia ja mansikastakin oli luovuttava. Sorvi surraa, ja sorvin ääressä Kantanen parhaiten viihtyykin! Tuotevalikoima on laajentunut kysynnän myötä. Niinpä kahvikupposen ääressä tulee piirreltyä uusia ideoita.

– Visakoivu ja koivu ovat lempipuitani, kertoo Kantanen.

Visakoivuisia töitä onkin paljon myyntihyllyssä Heinolan Maalaispuodissa. Pienistä pinsseistä suuriin kulhoihin. Lisäksi Kantasen töitä on pienessä aittamyymälässä hänen kotitalallaan. Kesäisin hänet voi löytää lähialueen toreilta ja markkinoilta.

TEKSTI JA KUVA: TUULA LAAKSO

Kädentaitoja

Nastolan Kädentaitajien Talo on Nastolan kädentaitajien osuuskunnan ylläpitämä myymälä. Kädentaitajien Talossa on myynnissä yli 90 käsityöläisen töitä, lisäksi joka kuukausi taidenäyttelyt vaihtuvat.

Kädentaitajien Talon parkkipaikka muuttuu kesälauantaisin toriksi. Menneiden kesien tapaan torilla on myynnissä paikallisen marjatilantoiteita: perunoita, vihanneksia, marjoja ja muita sesonkituotteita. Käsityöläiset ovat käyneet myymässä myös hapanleipää, pullaa ja hiivaleipää, ja joku on joskus pitänyt jopa kirpputoria. Työnäytöksiä on myös kesäisin tarjolla. Viime kesänä Varpu-tonttu oli tekemässä savitonttujen, ja pitsinnyplääjätkin kävivät esittelemässä taitojaan. Talvisaikaan järjestetään kursseja, mutta tarpeen mukaan niitä on tarjolla kesälläkin. Kädentaitajat toivovatkin aihepiirivinkkejä, jotta kurssit olisivat ajankohtaisia ja sellaisia, että ne keräisivät väkeä.

Kädentaitajien taloon on juuri valmistunut lisätila, nyt on entistä helpompaa esitellä taiteilijoiden sekä käsityöläisten töitä. Vaikka suurin osa asiakkaista käykin ostoksilla, on moni sanonut, että myymälä on kokonaisuudessaan kuin suuri näyttely.

TEKSTI: RIITTA VORNANEN

Hartolassa valmistui kyläsuunnitelmia

Hartolassa on viime vuodenvaihteen tienoilla valmistunut viisi kyläsuunnitelmaa, jotka kattavat lähes koko kunnan alueen. Itä-Hartolan suunnitelma kattaa Nokan, Koitti-Riihiniemen ja Lepäsa-Kumu-Kuivajärven alueet. Samalla päivittyivät alueen kaksi vanhempaa suunnitelmaa. Vuorenkyläseura ry työsti ajan tasalle alueensa vanhan kyläsuunnitelman. Uusi alueellinen suunnitelma valmistui Etelä-Hartolaan käsittäen Kalthon, Pohjolan ja Murakan kylät. Uusi Pohjois-Hartolan suunnitelma kattaa Rusin-Ansion kylän ja muut alueet kuntakeskuksen pohjoispuolella. Myös alueellinen Länsi-Hartolan suunnitelma on uusi käsittäen Hotilan ja Ylemmäisten kylät sekä Siltasuon-Leppäkosken seudut. Suunnitelmien tekivät pääosin kyläkokouksissa valitut työryhmät. Kyläsuunnittelun laajeneminen oli Leader-rahoitteen Hartolan kylien kehittämishankkeen keskeisiä tavoitteita. Suunnittelutyön ohjauksessa oli mukana myös Päijät-Hämeen kylät ry:n Kylien konstit – hanke.

TEKSTI: ASKO SALO

Kauppa-autossa on tunnelmaa

Myymälä-auto saapuu pysäköilleen juuri ajallaan. Vaihetaan iloiset tervehdykset ja sitten ostosten tekoon. Vaikka kauppa-autossa tehdään tavara-hankinta nopsasti, jää aikaa hetki rupattelunkin. Ystävällinen kuljettaja auttaa painavat ostoskassit autosta alas, ja matka jatkuu.

Pasi Kuittinen kertoo ajaneensa kauppa-autoa jo 18 vuoden ajan. Hausjärveltä oleva Kuittinen kuljettaa kauppa-autoa pyörillä kuutena päivänä viikossa.

– Reissaamisen hyviä puolia ovat itsenäinen työ ja tyytyväiset asiakkaat. Päijät-Hämeen alueella käynnä muun muassa Orimattilassa, Kärkölässä ja Hollolassa. Matkaa kertyy päivittäin noin 150 kilometriä. Hollolan Tennilässä myymälä-autossa asioi viikoittain viitisentoista asiakasta, kesäisin lukua lisää muutama mökkiläinen.

Monet autottomat asiakkaat pitävät myymälä-autoa erittäin tarpeellisena, sillä Tennilän kylässä ei ole omaa kauppa-autoa, ja lähimpään kauppaan on matkaa yli 10 kilometriä. On niitäkin, jotka käyttävät myymäläauton palveluja ihan periaatteellisista syistä. Se, että autossa elintarvikkeet ovat hiukan kalliimpia kuin tavallisessa kaupassa, ei aiheuta marinaa, sillä onhan hienoa, että kauppa tulee melkein omaan pihaan.

– Myymälä-auto pysähtyy Tennilän koululla kerran viikossa, siksi päiväkodin alkuvuikon ostokset tehdään kuntakeskuksesta ja loppuviikon tavarat hankitaan kauppa-autosta, kertoo ohjaaja Sirpa Palo.

Kauppa-autosta voi ostaa kaikkea tarpeellista: joulukinkusta kukkasiemenpussiin ja kumisaappaista kattiloihin. Ne tavallisimmat ostokset ovat maito, leipä, kahvi, keksit ja

makkara. Perunoita, juureksia ja vihanneksia hankitaan lähiseudun viljelijöiltä.

– Järvelän kotileipomon tuotteet ovat kysytyjä herkkuja, niitä mökkiläiset hamstraavat kesän lopulla kotipakastimiin, kertoo

kauppias Kuittinen.

Tarvittaessa myymäläautokauppias toimittaa myös perille lottokupongit ja kirjeet postiin.

TEKSTI JA KUVA: HELENA LAMMINSIVU

Heikki Ahvenainen on kauppa-auton vakituinen asiakas. Hän muistelee myymäläauton kulkeneen Tennilässä jo 1960-luvun alusta lähtien.

Kärpäselle morsian

MTV3:lla alkaa syksyllä ohjelmasarja, jossa etsitään maajussille morsianta. Maaliskuussa esiteltiin kymmenen maaseudun miestä, joille naiset saivat lähettää kirjeen tai sähköpostin. Kevään aikana miehet ottavat yhteyttä itseään kiinnostaviin naisiin ja tutustuvat heihin tositaroituksella. Kärköläläinen Antti Kärpänen on yksi näistä rohkeista miehistä. Hän lähti etsimään morsianta uudella, näkyvällä tavalla.

Syksyllä alkavassa ohjelmasarjassa seurataan viiden miehen sekä heidän valitsemiensa naisten tutustumista, suhteiden syntyä, ja tietenkin sitä, mihin se kenelläkin johtaa – oli lopputulos sitten draamallinen ero, lämmin ystävyys tai jopa ikuinen rakkaus.

Kärpänen kuvailee itseään rauhalliseksi, muuntuvaiseksi sekä huumorintajuiseksi, mutta suuttuessaan hän suuttuu todella pahasti. Naista hän ei koskaan lyö, mutta pihalle hänet voi nostaa.

– Olen hakenut seuraa katselemalla ympärilläni, lisäksi olen kokeillut perinteistä kirjeenvaihtoa ja käynyt tansseissa. Ongelmana on se, että ei yksinkertaisesti ole aikaa lähteä metsälle, koska lapset ovat vielä niin pieniä, Kärpänen kertoo.

Mahdollisella morsiamella olisi tanssitaito suotavaa, mutta ei pakollinen. Kärpänen lupautuu opettamaan hänet tanssimaan, jos vain rytmitaitoa on entuudestaan. Kärpänen itse on aikoinaan harrastanut kilpatanssia.

– Tanssiminen on ainoa

asia, missä mies saa varmasti määrät.

Antti Kärpänen lapsilla on mielipiteensä uudesta naisesta: hänen tulisi olla kiva sekä nätti. Kärpäselle tärkeintä ei ole ulkonäkö, naaman näkö, vaan olemus. Maajussille kelpaa normaali suomalainen nainen, jolla on vyötärö ja joka pitää lapsista. Nainen voi olla yksinhuoltaja, mutta Kärpänen ei lupaa tehdä lisää lapsia hänen kanssaan.

– Naisen tulisi olla liikunnallinen, ettei hän teloisi itseään eläinten ja traktorin kanssa. Pidemmän päälle kömpelön ihmisen kanssa eläminen ottaisi aivoon. Naisen täytyy myös olla sujut itsensä kanssa, eikä miettiä, mitä muut hänestä ajattelevat.

Nainen saa olla kuinka korkeasti koulutettu tahansa. Joku voi kuitenkin olla vaikka kuinka älykäs, mutta ei silti osaa kahvia keittää – siis käytännön kykyjä pitää omata.

– Olen käynyt peruskoulun yhdeksän luokkaa, armeijan sekä pakollisia töhön liittyviä kursseja. Koulu

ei oikein iskenyt matematiikan takia, Kärpänen kertoo. Kärpänen on kiinnostunut konetekniikasta, ja sitä hän käytännössä harrastaakin korjatessaan maatilalan koneita.

Maaseudulla asumiseen naisen tulisi myös sopeutua. Toisin kuin luullaan, maaseutuasuminen ei poikkea paljoakaan kaupunkielämästä. Suurin ero on se, että palveluiden luokse on pitkä matka, ja siksi olisikin suotavaa, että uudella emännällä olisi ajokortti.

– Lähimmät palvelut ovat 10–15 kilometrin päässä. Palveluja on käytännössä riittävästi, mutta sekin riippuu iästä sekä elämäntilanteesta.

Asuminen maalla on Kärpänen mielestä hieno, asumisen vapaus on hänelle tärkeää. Kylän sijainti on otollinen muualla työssä käyville: tunnin matka Helsinkiin ja Lahteen 35 minuuttia.

Maaseudulle uuden emännän on tuotava viirikkeet mukanaan, koska Kärpänen työn huomioiden kaikkea aikaa ei voi viettää kylillä kiertelemässä.

– Työstäni puheen ollen: etsimäni nainen ei saa pelätä lehmiä, jotka saattavat joskus jopa tulla ikkunasta sisään. Käytännön apu on maatilalla tarpeen, mutta hän voi myös käydä muualla töissä. Sellaista ei tilalla laiteta työtä tekemään, joka

ei hommia osaa, sanoo Kärpänen.

Kärpänen ei ole ollut mukana kylätoiminnassa lähinnä lastensa sekä ajanpuutteensa vuoksi. Kärkölään kylätoimintaa hän kehuu vireäksi.

– Kunnan päättäjille voisin lähettää sellaiset terveiset, että myös maalla asuvilla ihmisillä pitäisi olla jonkinlainen perusturva. Katuvaloja ei ole ja tiet ovat etenkin talvella huonossa kunnossa, jolloin voi olla vaikeaa päästä lähtemään töihin. Myös kännyköiden kuuluvuus on osittain huono, ja kuitenkin puhutaan etätöiden mahdollisuuksista maaseudulla.

Ohjelman kautta saatu julkisuus on Kärpänen mielestä vain lyhytaikaista, se kestää hetken ja siitä pitää ottaa kaikki irti. Joka tapauksessa elämä jatkuu ohjelman jälkeen, hän ei heitä vielä kirvestä kaivoon, vaan ensin tutkii ja vertailee.

TEKSTI: ERJA HAKKARAINEN
KUVA: MARJO-RIITTA HAUTALA
NOORA HUPPUNEN

Harjun monipuolinen kasvilajisto

Harjolan Vuorenkylässä sijaitsevan Harjun tilan maisemat ja kasvillisuus kartoitettiin Helsingin yliopiston tutkijoiden toimesta vuonna 1995. Tuolloin tilalta löydettiin noin 150 erilaista luonnonkasvia - joukossa muutamia harvinaisuuksia. Yksi arvokkaimmista lajeista oli ahonoidanlukko, joka viihtyy erityisesti pitkään laidunnetuilla alueilla.

Vanhat rakennukset ja perinteisenä säilynyt maatilalan pihapiiri sekä tilan monipuolinen kasvillisuus tekivät tilasta niin arvokkaan kokonaisuuden, että koko tila määriteltiin maakunnallisesti merkittäväksi perinnemaisemaksi ja sille myönnettiin perinnebiotoopin hoitotuki vuonna 1996. Nykyään tilan isäntä Tapio Mattlar ja lampaat hoitavat yhdessä yli 30 hehtaarin niitty- ja metsälaidunalueita.

Hoidon myötä tilan kasvillisuus on edelleen monipuolistunut ja tähän mennessä tilan alueella on tunnistettu 316 erilaista

luonnonkasvia, mikä lienee jo Suomenennätystasoa. Harvinaisin löydös on rautakauden ajan lääke- ja yrttikasvi nurmilaukka, mikä viittaa siihen, että alueella olisi asuttu jo useita satoja vuosia. Myös lukuisat kivi-rauniot ja pitkät kiviaidat viittaavat samaan.

Viime kesänä tilalla alettiin kokeiluluonteisesti järjestää opastettuja kasviretkiä asiasta kiinnostuneille. Retkiä järjestettiin kesäkuussa Pohjolan luonnonkukkapäivänä ja jokaisena heinäkuun sunnuntaina. Retket jatkuvat myös tulevina kesinä samoina päivinä ja lisäksi niitä voidaan järjestää tilauksesta ryhmille muinakin kesän päivinä. Asiantuntijaoppaana toimii tilan nuori isäntä Jukka Mattlar, joka opiskelee biologiaa Jyväskylän yliopistossa.

Toistaiseksi Harjun perinnemaisematilan kasviretkillä on käynyt vasta pieni joukko asianharrastajia, mutta heiltä saatu palaute on ollut erittäin innostunut-

TEKSTI JA KUVA: TAPIO MATTLAR

ta. Retkien markkinointiin ei ole sen kummempin panostettu, sillä niiden järjestämisestä ei ole tarkoitus tehdä tilalle lisätulonlähdetä vaan vain hauska harrastus. Mutta ehkä vähitellen sana kiertää ihmisten keskuudessa ja retkille saadaan innostumaan uusia luonnonkasveista kiinnostuneita kävijöitä.

Kouluväsytys katoaa kesäleirillä

Rentoa meininkiä, kalastusta, retkeilyä, uimista ja maalaiselämää. Uudet kaverit ja monipuolinen ohjelma virkistävät mieltä ja tekemistä riittää. Tervetuloa Asikkalaan Salpauksen kesäleirille!

Eräänä viime kesän saateisena aamuna nuoret yksi toisensa jälkeen saapuivat Koulutuskeskus Salpaukseen Asikkalaan. Koulu oli juuri loppunut, todistukset saatu, ja kesäleirille oli saavuttu toiveissa kokea jotakin kivaa. Kouluvuoden väsymys painoi vauvoja leirin tervetuloilaisuudessa. Jokainen löysi kuitenkin itselleen kaverin, jonka kanssa lähdettiin maajoittumaan.

Jo parin tunnin kuluttua tunnelma oli piristynyt ja hiljaisuus kadonnut. Touhu kas puuhailu täytti pihan, ja sadekin oli lakannut. Sahoja, rankoja, lautoja ja työkaluja lojui pitkin pihaa, kun nuoret tutustuivat toisiinsa tehtävien sekä tempujen avulla. Rakennettiin parit ja

A-pukki puronylitykseen, ja taiteiltiin yhdessä limsakoreille asetetun laudan päällä. Tekemistä ja pohtimista riitti kaikille. Välillä yleisen puheensorinan keskeyttivät ohjaajien komennot, ja nuoret jatkoivat tehtäviään. Kaikki olivat jo kuin vanhoja tuttuja keskenään.

Eläintenhoitajan koulutukseen oli mukavaa tutustua varsinkin pieneläinluokassa, jossa hoidetaan monia erilaisia lemmikkieläimiä. Rohkeimmat leiri-

läiset uskaltautuivat myös karjanhoitajan kaveriksi aamulypsulle. Ravihevosen ja traktorin kyydissä sai tutustua maalaismaisemaan ihan uudesta näkövinkkelistä.

Neljän päivän aikana ehti kokea ja osallistua monenlaisen touhuun, ja saada kesäloman mukavasti alkuun. Ikävä tuli uusia kaverireita, mutta ehkä ensi kesän leirillä nähdään jälleen!

TEKSTI JA KUVA: TEIJA LINNANMAA

kylämarkkinat la 13.5.

Lahden matkustajasatamassa

klo

- 09.00 Kylämarkkinat aukeavat
 10.00 Kylämarkkinoiden avaus, avaaja Marja-Liisa Swantz
 Vuoden kylän julkistaminen
 10.30 Päijät-Hämeen alueen kantritanssijat
 11.00 Maaseututaitokilpailu
 12.00 Keskiaikatapahtuman lohikäärme
 12.30 Kylien osajien haastattelut
 13.00 Kylien lapset esiintyvät
 13.30 Mallusjoen miesvoimistelijat esiintyvät
 14.00 Päijät-Hämeen alueen kantritanssijat
 14.30 Maajussi Antti Kärpäsen haastattelu
 15.00 Markkinatanssit, tanssittajana mm. Antti Kärpänen
 16.00 Markkinat päättyvät

Tiedustelut 040 721 1289 Markkinapaikoista 050 529 1549
 Tervetulleeksi toivottaa Päijät-Hämeen kylät ry / www.phnet.fi/kylat/

Kylä & Julkkis

YLEISÖKILPAILU - MARKKINASUUNNISTUS

Päijäthämäläisissä kylissä on kasvanut ja vaikuttanut monia kuuluisia henkilöitä.

Moni julkkis on valinnut asuinpaikakseen kylän.

Testaa tietojasi ja yhdistä kylät kuuluisuuksiin!

a. Heinolan kirkonkylä, Heinola	1. Emil Väre, olympiamitalisti
b. Koitti, Hartola	2. Hanna Kommeri, Idols-kilpailija 2005
c. Niinikoski, Orimattila	3. Laura Voutilainen, laulaja
d. Lappila, Kärkölä	4. J. Alfred Tanner, laulaja, kupletööri
e. Liipola, Lahti	5. Marja-Liisa Swantz, kehityskaatutkija
f. Länsi-Hollola, Hollola	6. Urho Kekkonen, Suomen Presidentti
g. Putula, Hämeenkoski	7. Astrid Pellikka, "meidän Assi"
h. Villähde, Nastola	8. Pentti Kokkonen, mäkihyppääjä
i. Villikkala, Artjärvi	9. Sirkka Selja, kirjailija, runoilija
j. Äinä-Vähimaa, Asikkala	10. "Saukki" Puhtila, sanoittaja, säveltäjä

Vastauslomakkeita löydät kylämarkkinoilta 13.5.

Oikein vastanneiden kesken arvomme kylien lahjakortteja. Ainoastaan kylämarkkinoilla palautetut lomakkeet osallistuvat arvontaan. Palautustongat ohjelmavälillä ja Päijät-Hämeen kylät ry:n osastolla. Onnettarena toimii Kärkölä julkisjohtaja Antti Kärpänen kylämarkkinoiden ohjelmavälillä klo 14.45. Tämän jälkeen vastauksen voi tarkistaa Päijät-Hämeen kylät ry:n kotisivuilta www.phnet.fi/kylat/ajankohtaista.html. Kilpailun järjestää Päijät-Hämeen kyläohjelman koordinaatiohanke 2 teemalla kylät ja kylien osajat tutuksi.

Kylämarkkinat uudistuvat

Kylämarkkinat ovat Päijät-Hämeen kylät ry:n vuosittain Lahden matkustajasatamassa järjestämä tapahtuma. Markkinat järjestetään tänä vuonna jo yhdeksännen kerran, sillä niiden suosio ei ole päässyt missään vaiheessa hiipumaan. Kylien tuottajat, tekijät ja taitajat tulevat markkinoille esittelemään sekä myymään tuotteitaan. Paikalla on myös asiantuntijoita, kuten ympäristöneuvoja. Markkinaväen kannattaa varautua kaikenlaiseen tarjontaan, sillä ainoa kriteeri markkinoilla on, että sen, mitä esitellään, tulee olla kyliltä lähtöisin eikä se saa olla mitään suurte-

ollisuustuotantoa saatikka tuontitavaraa. Tavoitteena on kaupungin ja maaseudun asukkaiden välisen vuorovaikutuksen lisääminen – maaseudun tuotteita ja elämää halutaan tehdä tutuksi kaupungissa. Markkinat ovat myös hyvä kohtaustapaikka kylille.

Tänä vuonna kylämarkkinat ovat uudistuneet – monipuolisempaan suuntaan. Kylämarkkinoille on hankittu ohjelmaväen, jonka ympärillä päivän ohjelma pyörii. Tarjolla on kaikkea kantritansseista lasten omiin esityksiin, ja koko ohjelman kruunaa päivän päätteeksi järjestetyt markkinatanssit.

Sinkkuemännille tiedoksi, että mukana menossa on myös kärköläinen maanviljelijä Antti Kärpänen, joka on mukana MTV3:n ensi syksyn ohjelmasarjassa Maajussille Morsian. Antti osallistuu muun muassa maaseututaitokilpailuun, jossa otetaan mittaa niin tiedoissa kuin taidoissakin. Nähtäväksi jää, miten muut kilpailun osallistujat pärjäävät Antille lypsämisessä. Muita kilpailuun lupautuneita ovat Heikki Mantere, Maija-Liisa Linqvist ja Jouko Skinnari. Koko tapahtuman juontaa radiostakin tuttu saanavalmis Jenni Vuorio.

Markkinamyymäjät esittäytyvät

Sirkka-Liisa Rautavuo, Asikkala
käsityöt ja säilykkeet

– Olen tehnyt käsityöitä koko elämäni. Päätoimisena työnäni kasvaton lampaita eli kasvaton raaka-aineet, mutta teetätän säilykkeet muilla. Olen ollut mukana jokaisilla kylämarkkinoilla ja joka kerta olen saanut uusia asiakkaita. Kylämarkkinat on hyvä tapahtuma, vaikka ollaankin luonnon armoilla. Huonon sään sattuessa on vain sopeuduttava.

Seija Salonen, Sysmä
kivikorut

– Kiinnostuin kivistä jo pienenä ja nykyään teen kivitöitä harrastukseni, jonka aloitin vuonna 1997. Kylämarkkinoilla olen tänä vuonna toista kertaa. Näin markkinailmoituksen Päijät-Hämeen kylät -ilmaisjakelehdessä ja sen perusteella

lähdin myyjäksi viime vuoden markkinoille. Ainakin viime vuonna kulut tulivat katetuksi ja jotain jäi taskun pohjallekin. Markkinoilla on kaikkea mielenkiintoista. Toivon hyvää markkinasäättä, sillä kivien sävyt tulevat paremmin esille kirkaalla kuin poutasäällä.

Aimo Anttila, Nastola
Ruuhijärven kyläyhdistys
esittelee kylää

– Aikoinaan Ruuhijärvi kuului pilottikylähankkeeseen ja silloin päätettiin lähteä kylämarkkinoille esittäytymään. Sen jälkeen vain yhden markkinat ovat jääneet välistä. Kylät tuntuvat kiinnostavan ihmisiä. Ruuhijärvelle on muuttanut uusia asukkaita ja uusia talojakin on rakenteilla. Kylämarkkinat on kattava kokonaisuus Päijät-Hämeen kylistä sekä maaseudusta. Kaikki maalla asumisesta

kiinnostuneet ovat tervetulleita.

Tiina Vaittinen, Orimattila
hyvinvointituotteet

– Olen mukana kylämarkkinoilla ensimmäistä kertaa. Pystyn tekemään työtäni maalta käsin Pennalasta, ja tätä mahdollisuutta haluan tuoda muidenkin tietoisuuteen. Hyvinvointituotteiden kanssa pystyy työskentelemään sekä sivutoimisesti, että päätoimisesti. Markkinoilta odotan uusia kontakteja. Sieltä voin saada myös uusia ideoita ja markkinaväkeä on aina hauska nähdä. Toivon, että paikalle tulee väkeä synnyttämään markkinahenkeä, ja että ihmisillä on suut hymyssä. Tärkeää on hyvä ja rento meininki.

TEKSTI: MARJO-RIITTA HAUTALA JA NOORA HUPPUNEN

Lakes Lahdesta

Lahden Alueen Kehittämisyhtiö Oy – Lakesin yhtenä tehtävänä on Lahden seudun asumismarkkinoinnin toteuttaminen. Asumismarkkinoinnissa tuodaan esiin alueen vahvuuksia; viihtyisää, luonnonläheistä asuinympäristöä ja monipuolisia vapaa-ajan mahdollisuuksia. Lahden seutu onkin markkinoinnin arvoinen, sillä se sijaitsee keskeisellä paikalla Etelä-Suomessa, välimatkat ovat lyhyitä ja liikenneyhteydet ovat hyvät ja ruuhkattomat. Pääkaupunkiseutu ja lento-

kenttä ovat vain noin tunnin ajomatkan päässä ja syyskuussa 2006 käyttöön otettava Kerava-Lahti oikorata lyhentää junamatkan aikaa pääkaupunkiin puolella tunnilla. Lahden alueella asuntojen hinnat sekä vuokrat ovat noin puolet edullisempia kuin pääkaupunkiseudulla. Erityisen mielenkiintoiseksi Lahden seudun tekee se, että voit viettää urbaania kaupunkielämää – tai asua vartin päässä kaupungista, idyllisessä kirkonkylässä tai maaseudulla. Lakes koordinoi Lahden

seudun asumismarkkinointiosastot muun muassa seuraaviin tapahtumiin: Omaan kotiin –asuntopäivä Lahden Sibeliusalossa lauantaina 13.5. klo 10-14, Asuntomesut Espoon Kauklahdessa 14.7.-13.8., Omakoti-2006 –messut Vantaan Myymäki-hallissa 27.-29.10. Tietoa asumisesta Lahden seudulla sekä esititlaukset www.lahdenseutu.net.

TEKSTI: KIRSTI SIMOLA

Tapahtumakalenteri

TOUKOKUU

- la 06.05. Nastola: Nastola-viikko; toripäivä Kädentaitajien talolla ja piha-alueella sekä Kiva Lauu – konsertti Kukkasen koululla 14.00
- su 07.05. Nastola: Nastola-viikko; rosvopaistia Luomaniemessä 11.30
- ma 08.05. Nastola: Nastola-viikko; perheliikuntatapahtuma Urheilukeskuksessa 17.30
- ti 09.05. Nastola: Nastola-viikko; Nastola 137 vuotta, informatiivinen teemalta Nuokulla
- ke 10.05. Nastola, Villähde: Nastola-viikko; läänintaitelija Ritva Norkia, Villähteen kyläyhdistyksen avoimet ovet 14.00–19.00 sekä Arja Korisevan kirkkokonsertti 19.00
- pe 12.05. Nastola: Nastola-viikko; nuorisotapahtuma Rakokiven koululla
- la 13.05. Lahti: 9. Päijät-Hämeen kylämarkkinat Lahden matkustajasatamassa 9.00–16.00
- la 13.05. Nastola: Nastola-viikko; toritapahtuma Rakokivessä 10.00–13.00
- su 14.05. Nastola: Äitienpäivämessu 10.00, häämusiikkia ja rakkauden aakkosia 11.30 Nastolan kirkossa
- su 14.05. Orimattila: Orimattilan kotieläinpuisto avaa ovensa 11.00–19.00 (pääsymaksu)
- pe 19.05. Asikkala, Kalkkinen: Kalkkisten Kataja ry; urheilutapahtuma 18.30 (040 840 3605)
- pe 19.05. Hartola: Krouvin lavan avajaiset Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Kari Tapio & Hänen Orkesterinsa, Sirpa & Kalibra (12 €)
- la 20.–21.05. Orimattila: Rompetori Orimattilan raviradalla (2 €)
- la 20.–21.05. Orimattila, Niemenkylä: Seppä Kallen pajan rompepäivät (Päärniläntie 169) 10.00–15.00
- to 25.05. Hollola: Helamarkkinat uimahallin parkkipaikalla 09.00–14.00
- to 25.05. Orimattila, Mallusjoki: Kesä kohti – konsertti Mallusjoen Seurantalolla 15.00 (040 060 9085)
- pe 26.05–27.08. Hartola: Liisi Tandefelt Monessa roolissa – näyttely Vanha-Koskipää kartanossa ti-to, su 11.00–18.00 ja pe, la 11.00–16.00 (3/ 5 €)
- pe 26.05. Hartola: Haja-asutusalueen jätevesihuoltoinfo Hartolan kunnantalon valtuustosalissa 09.30–13.00
- pe 26.05. Hartola: Kunkkurock; aloitusklubi Ravintola Kulkurissa K-18
- pe 26.05. Hartola: Hartolan/ Sysmän Sahtifestarit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa
- pe 26.05. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Mikko Mäkeläinen & Myrskylähty (12 €)
- la 27.–28.05. Hämeenkoski, Putula: Keväiset Kirjanpäivät Putulan kirjastossa
- la 27.05. Hartola: Kunkkurock; ikärajan ilmainen konsertti Hartolan keskustassa 16.00–22.00, jonka jälkeen lopetusklubi Ravintola Kulkurissa (K-18)
- su 28.05. Artjärvi, Villikkala: Luontopolku ja Sammalkosken padon ”vihkiäistilaisuus” Villikkalan myllyllä 12.00
- su 28.05. Kärkölä, kirkonkylä: Kesäkauden avajaiset Huovilan puistossa; Hollola-Kärkölä puhallinorkesterikonsertti 12.30, opastettu maksullinen puistokierros 14.00
- ti 30.05. Orimattila, Tönnö: Linnunlaulukonsertti; kokoontuminen Tönnön museosillalla, oppaana lintuharrastaja Raili Forsell 18.30
- ke 31.05. Artjärvi, Villikkala: Tarkkuussuunnistustapahtuma Vuorenmäellä 18.00

KESÄKUU

- la 03.–04.06. Orimattila, Tietävälä: Kansallisen trapin SM-kilpailu Salolan ampumakeskuksessa 10.00 (040 584 9174)
- la 03.06. Hartola: Krouvin lavan Extratanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa
- su 04.06. Sysmä, Särkilahti: Vanha tupa aukeaa; näyttelyitä, käsitöitä 11.00–17.30, auki 22.08. asti (www.nallemaakari.com)
- su 04.06. Nastola, Immilä: Immilän Mylly ja Myllykahvila avaavat ovensa; kesänäyttelyn avajaiset, ”Jauhokaupungin kulttuuripolku” ja Pekka Jylhä ”Veistoksen synty” – näyttely 12.00
- su 04.06. Orimattila, Niinikoski: Päätäjäiset koulupiirin asukkaille ja koulun entisille oppilaille 13.00
- ma 05.06. Nastola, Villähde: Naistentori Villähteen Solinan pihassa 16.00–19.00
- to 08.06. Kärkölä, kirkonkylä: Lasten kuvataidekerho Huovilan puistossa 17.30–19.00
- pe 09.06. Nastola, Villähde: Kesätanssit Villähteen Nuorisoseurantalolla Pyrylässä 18.00–02.00 (12 €)
- pe 09.06. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Arja Koriseva & Fortune, Nasma Team (12 €)
- la 10.06. Hartola: OPEL-harrastajien kesätreffit (040 715 1765)
- la 10.06. Sysmä, Virtaa: Morganismin avoimet ovet; kansantaidenäyttely 12.00–18.00, muuten avoinna maksullisena 27.08. saakka, to-su 12.00–18.00 (3/ 5 €)
- la 10.06. Sysmä, kirkonkylä: Hulluin Lauantai – markkinat
- la 10.06. Kansallinen museoajoneuvopäivä; ajotapahtuma Päijät-Hämeessä, avoimet ovet Antin Automuseolla (www.phnet.fi/public/phmobili)
- su 11.06. Kärkölä, kirkonkylä: Kärkölä-päivä ja uusien kuntalaisten päivä Huovilan puistossa 11.00–18.00
- su 11.06. Nastola: Pohjois-Nastolan vesiensuojeluyhdistys ry:n vuosikokous Pajulahdessa 14.00
- ma 12.–17.06. Orimattila: Orimattila laulaa ja soi – viikko Jätinpesän kesäteatterissa, paitsi 15.06. Pappilanpuistossa 19.00 (03 779 7117)
- ke 14.06.–13.08. Orimattila: Kunnan tunteet – tekstiilitaitteen katselmus Villa-Roosassa 11.00–18.00 (pääsymaksu, 03 777 1233)
- ke 14.06. Orimattila, Niinikoski: Niinikoski-pyöräily, lähtö kylän keskustasta 18.00–21.00
- to 15.06. Nastola, kirkonkylä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Taidekeskus Taarastissa 19.00
- to 15.06. Orimattila: Piirikunnalliset yleisurheilukilpailut Keskusurheilukentällä (www.orimattilantoive.fi)
- to 15.06. Sysmä: Sysmän kartanokierros, ilmoittautumiset 08.06. mennessä (www.eraella.fi)
- pe 16.–17.06. Hartola: Kesäajantyyliiset Kuninkaanpidot
- pe 16.06. Asikkala, Kalkkinen: Kalkkisten Kataja ry; urheilutapahtuma (040 840 3605)
- pe 16.06. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Anneli Mattila & VIP, Markus Sextet (12 €)
- la 17.–18.06. Orimattila, Tietävälä: Pohjolakiakko Salolan ampumakeskuksessa 10.00 (040 733 4341)
- la 17.–18.06. Orimattila: Pitsipäivät Orimattilan käsityökeskuksessa 10.00–17.00
- la 17.06. Hartola, Kumu: Yöttömän yön yllätykset – tapahtuma Kumun kylätalolla 21.00
- la 17.06. Hartola: Vanhan Ajan Markkinat
- la 17.06. Hartola: Pukkitappelin SM-kisat
- su 18.06. Orimattila, Tietävälä: Nastatuplat Salolan ampumakeskuksessa 10.00 (040 733 4341)

- su 18.06. Kärkölä, kirkonkylä: Luonnonkukan päivä Huovilan puistossa 11.00–18.00
- su 18.06. Hartola, Vuorenkylä: Pohjolan luonnonkukkapäivät; opastettu kasviretki Harjun perinnemaisematilalla klo 14.00 (1/ 2 € www.vuorenk.pp.fi/harju)
- su 18.06. Nastola, kirkonkylä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Taidekeskus Taarastissa 16.00 ja 19.00
- su 18.06. Hartola: Hartolan kirjallisuusseminaari
- su 18.06. Sysmä, Suopelto: Suvi-Pinx; suomalaisen nykytaiteen kesäkatselemus, auki 06.08. saakka (pääsymaksu)
- ti 20.06. Orimattila, Tönnö: Siltajuhlat Tönnön museosillalla 18.30
- ti 20.06. Nastola, kirkonkylä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Taidekeskus Taarastissa 19.00
- to 22.06. Hämeenkoski: Maatilatorit Tulimäessä
- pe 23.06. Nastola: Koko perheen Juhannusjuhla Taidekeskus Taarastissa 19.30–01.00
- pe 23.06. Artjärvi, Villikkala: Juhannusaaton levytanssit ja kokko Villikkalan nuorisoseuran rannassa 20.00
- la 24.06. Kärkölä, kirkonkylä: Juhannustaikoja Huovilan puistossa 13.00
- la 24.06. Asikkala, Kalkkinen: Juhannuskokko Kalkkisten satamassa 18.00
- la 24.06. Sysmä, Vinturi: Väinö Korsu & Tanssiorkesteri Kimara Vinturin Nuorisoseurantalolla 20.00
- la 24.06. Hartola: Krouvin lavan juhannuspäivän suuranssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Johanna Ransti & Yövieraat (12 €)
- ti 27.06. Kärkölä, kirkonkylä: Kukka-Mantan puistokierros Huovilan puistossa 18.00–19.30 (2 €)
- ke 28.–29.06. Hartola: Hartolan Petanque VI Metsäkoskella (040 831 3960)
- pe 30.06. Sysmä: Pajularock Suvisaassa; esiintyjä albumilistan kärjestä sekä paikallisia tähtiä 17.00 (www.pajularecords.com/pajularock)
- pe 30.06. Orimattila: Orimattilan paikallisravintola 18.00 (pääsymaksu)
- pe 30.06. Asikkala, Kalkkinen: Kalkkisten Kataja ry; urheilutapahtuma 18.30 (040 840 3605)
- pe 30.06. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Lasse Hoikka & Souvarit, Sinikuu (12 €)
- pe 30.06. Sysmä: Sysmän Suvisoitto alkaa ja soi 08.07. asti (8/ 15 € www.sysmansuvisoitto.com)

HEINÄKUU

- la 01.07. Nastola: Nastolan RautalankaFestarit Taidekeskus Taarastissa 14.00–02.00
- su 02.–23.07. Hämeenkoski, Putula: Putulan Taide- ja kulttuuriviikot
- su 02.07. Kärkölä, kirkonkylä: Kunnan sahtimestaruuskisa Huovilan puistossa 13.00
- su 02.07. Hartola, Vuorenkylä: Opastettu kasviretki Harjun perinnemaisematilalla 14.00 (1/ 2 €)
- ti 04.–30.07. Asikkala: Kesä käsillä! – näyttely Jokirannassa Vääkyn kanavalla, su-pe 11-19, la 11-16
- ti 04.07. Kärkölä, kirkonkylä: Insinöörin kasvikierron Huovilan puistossa 18.00–19.30 (2 €)
- ti 04.07. Nastola, kirkonkylä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Taidekeskus Taarastissa 19.00
- to 06.–09.07. Sysmä, kirkonkylä: Kirjakyläpäivät
- to 06.07. Nastola, Immilä: Yhteislauluilta Immilän Myllyllä 19.00
- to 06.07. Nastola, kirkonkylä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Taidekeskus Taarastissa 19.00
- pe 07.07. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Tomi Markkola & Fernet (12 €)
- la 08.–09.07. Hartola, Koitti: Luontaisterapia – tapahtuma Nokan koululla (Nokantie 1312)
- la 08.–09.07. Hartola: Hartola/ Heinola Karting Hartolan Kalhon kartingradalla (040 090 2978)
- la 08.07. Asikkala, Kalkkinen: Kalkkisten toripäivät 9.00
- la 08.07. Heinola, Marjonieniemi: Marjonien kyläyhdistyksen kesätapahtuma 11.00 (ilmaiset myyntipöydät)
- la 08.07. Artjärvi, Hiitellä: Hiitelen kyläjuhla Hiisitalon pihapiirissä klo 13.00
- su 09.07. Hartola, Vuorenkylä: Opastettu kasviretki Harjun perinnemaisematilalla 14.00 (1/ 2 €)
- su 09.07. Nastola, kirkonkylä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Taidekeskus Taarastissa 15.00 ja 19.00
- su 09.07. Nastola, Immilä: Runononstop Immilän Myllyllä; lausujia ympäri Etelä-Suomea 17.00
- su 09.07. Asikkala: Koiratapahtuma (matchshow) Jokirannassa Vääkyn kanavalla (www.koiruusia.fi)
- ti 11.–12.07. Orimattila: Yleisurheilun piirinmestaruuskilpailut Keskusurheilukentällä 18.00 (www.orimattilanjymy.fi)
- ti 11.07. Kärkölä, kirkonkylä: Kukka-Mantan puistokierros Huovilan puistossa 18.00–19.30 (2 €)
- ti 11.07. Asikkala: Mobilisti-ilta Jokirannassa Vääkyn kanavalla 18.00–21.00
- ke 12.07. Sysmä, Soiniemi: Hermannin Heinätalkootanssit Ravintola Kivilinnassa
- to 13.07. Artjärvi, Villikkala: Artjärvi-päivät Vuorenmäellä; Kesäillan kymppi – kuntoilutapahtuma ja mato-onkikilpailu 19.00
- to 13.07. Sysmä: Kuurina-teatteri ”Uunipyhimys”-ensi-ilta Teatteritalolla 19.00
- to 13.07. Nastola, Immilä: Yhteislauluilta Immilän Myllyllä 19.00
- pe 14.–16.07. Hämeenkoski, Koski: Kosken vpk:n vuosijuhla
- pe 14.07. Artjärvi, Villikkala: Artjärvi-päivät Vuorenmäellä, humpat maamiessurantalolla 20.00
- pe 14.07. Hartola: Tanssit Vuorenkylässä
- pe 14.07. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Janne Tulkki & Tulinen sydän, Reija Kortet & Satelliittitaivas (12 €)
- la 15.07. Orimattila, Tietävälä: Kaksoistrapin SM-kilpailu Salolan ampumakeskuksessa 10.00 (040 586 6061)
- la 15.07. Artjärvi, Villikkala: Artjärvi-päivät Vuorenmäellä, markkinatapahtuma 10.00–14.00
- la 15.07. Nastola: Kesäjuhla Vanhassa Luomaniemessä 11.00
- la 15.07. Sysmä: Ravioskorven raivaajien muistomerkin paljustustilaisuus Ravioskorven koululla 12.00
- la 15.07. Sysmä, Vinturi: Tanssiorkesteri Galaxie Vinturin Nuorisoseurantalolla 20.00
- la 15.07. Hartola: Vuorenkylän XXV kesäjuhlat; kyläkirkon julkaisu ja Kuninkaan valinta
- la 15.07. Hämeenkoski, Koski: Kosken vpk:n markkinat
- su 16.07. Artjärvi, Villikkala: Artjärvi-päivät Vuorenmäellä, kotiseutujuhla 12.30
- su 16.07. Hartola, Vuorenkylä: Opastettu kasviretki Harjun perinnemaisematilalla 14.00 (1/ 2 €)
- su 16.07. Sysmä: Kuurina-teatteri ”Uunipyhimys” Teatteritalolla 19.00
- ti 18.07. Orimattila: Kansalliset Korutasku – yleisurheilukilpailut Keskusurheilukentällä 18.00 (044 558 7096)
- ti 18.07. Kärkölä, kirkonkylä: Insinöörin kasvikierron Huovilan puistossa 18.00–19.30 (2 €)

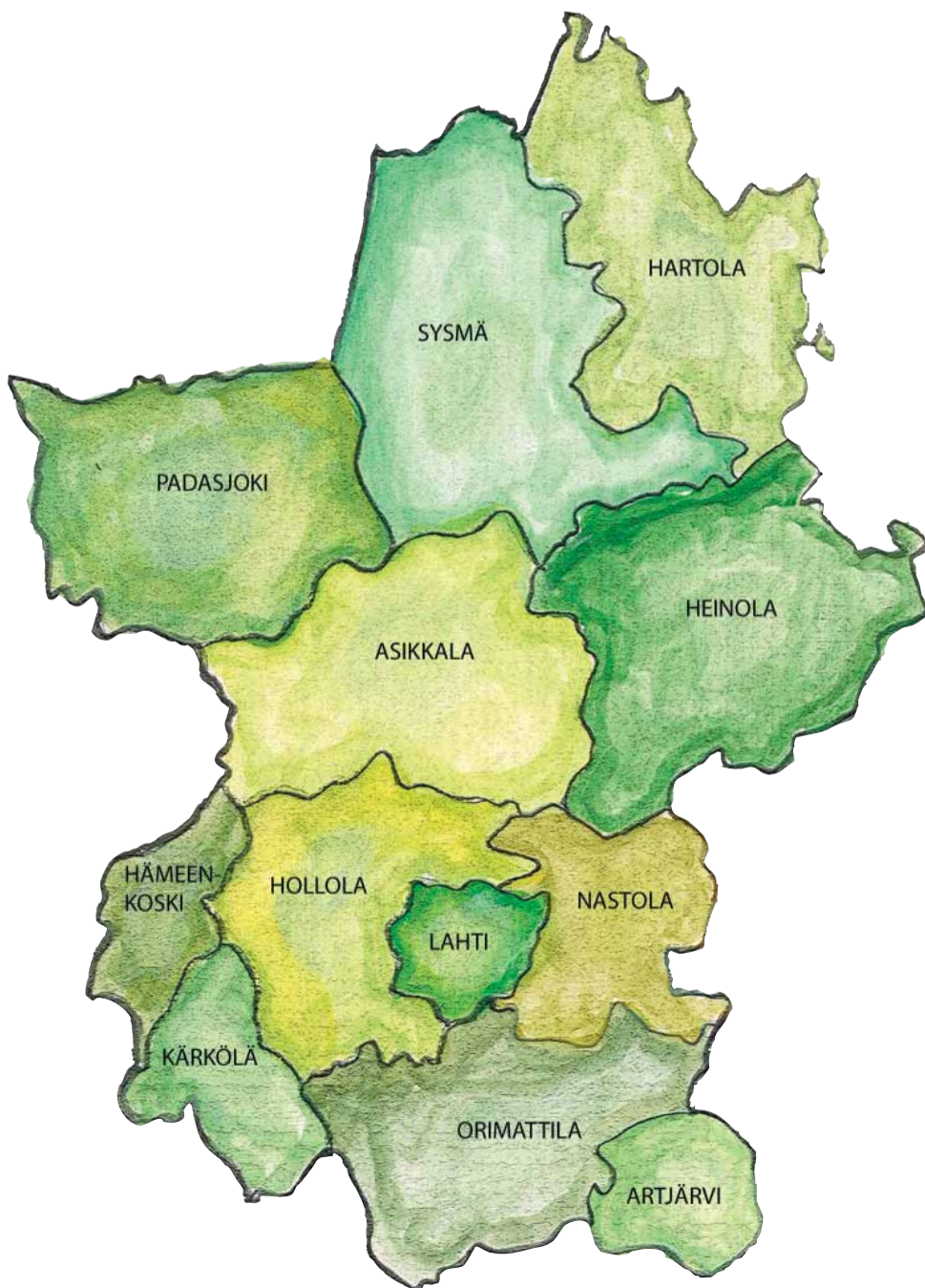
- to 20.07. Kärkölä, kirkonkylä: Lasten kuvataidekerho Huovilan puistossa 17.30–19.00
 to 20.07. Nastola, Immilä: Yhteislauluilta Immilän Myllyllä 19.00
 to 20.07. Sysmä: Kuurina-teatteri ”Uunipyhimys”Teatteritalolla 19.00
 pe 21.–22.07. Hartola: Outo lintu – elokuvayö
 pe 21.–22.07. Orimattila: Orimattilan kantrifestarit Orimattilan kotieläinpuistossa (maksullinen)
 pe 21.07. Asikkala, Kalkkinen: Kalkkisten Kataja ry; urheilutapahtuma 18.30 (040 840 3605)
 pe 21.07. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Tangokuningas -06, Virpi Piippo & Dolores (12 €)
 la 22.–23.07. Hollola, kirkonkylä: Keskiakatapahtuma Hollolan kirkolla
 la 22.07. Asikkala, Urajärvi: Perinteinen kesäpäivä Urajärven kartanolla, torimyynti 10.00–13.00
 la 22.07. Hartola: SM-Heittouistelu Jääsjärvellä 12.00–18.00 (tiedustelut 040 049 7644)
 la 22.07. Sysmä: Vinturi: Täysikuu & Pentti Lindqvist Vinturin Nuorisoseurantatalolla 20.00
 la 22.07. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Pate Mustajärvi & Popeda, Aimo (12 €)
 su 23.07. Hartola: SVK:n Vetomestaruuskisa Jääsjärvellä 10.00–16.00 (040 049 7644)
 su 23.07. Hartola, Vuorenkylä: Opastettu kasviretki Harjun perinnemaisematilalla 14.00 (1/2 €)
 su 23.07. Sysmä: Kuurina-teatteri ”Uunipyhimys”Teatteritalolla 19.00
 ti 25.07. Kärkölä, kirkonkylä: Kukka-Mantan puistokierros Huovilan puistossa 18.00–19.30 (2 €)
 to 27.07. Nastola, Immilä: Yhteislauluilta Immilän Myllyllä 19.00
 to 27.07. Sysmä: Kuurina-teatteri ”Uunipyhimys”Teatteritalolla 19.00
 pe 28.–30.07. Sysmä, kirkonkylä: Uotinpäivät; markkinat ym. tapahtumaa
 pe 28.07. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Tangokuningatar -06, Väliaikainen (12 €)
 la 29.07. Nastola, Villähde: Villähteen Kylämarkkinat Erstan alueella, Lähde-kioskin kentällä 9.00–15.00
 la 29.07. Sysmä: Opastettu kiertoajelu, lähtö Matkahuollosta klo 10.00
 la 29.07. Nastola, Villähde: Kylätanssit Villähteen Nuorisoseurantalo Pyrylän 18.00–22.00 (8 €)
 la 29.07. Orimattila, Mallusjoki: The Bat – 30-vuotisjuhlakonsertti Mallusjoen seurantatalolla 19.00
 la 29.07. Sysmä, Vinturi: Esko Sartolahden yhtye Vinturin Nuorisoseurantatalolla 20.00
 la 29.07. Sysmä: Tanssit vpk:n lavalla 20.00
 la 29.07. Sysmä, kirkonkylä: Uotin Beach Volley – turnaus
 su 30.07. Hartola, Vuorenkylä: Opastettu kasviretki Harjun perinnemaisematilalla 14.00 (1/2 €)
 su 30.07. Orimattila, Mallusjoki: Mallusjoen takinkääntöviikko Seurantatalolla; Vanha Juko ”Lastenooppera” 18.00–19.00, illalla Kaj Chydeniuksen konsertti
 su 30.07. Kärkölä, kirkonkylä: Yhteislaulutilaisuus Huovilan puistossa, laulattajana Mikko Alatalo 18.00–21.00
 su 30.07. Sysmä: Kuurina-teatteri ”Uunipyhimys”Teatteritalolla 19.00
 su 30.07. Orimattila: Kansalliset veteraanien yleisurheilukilpailut Keskusurheilukentällä (040 046 7594)
 ma 31.07. Orimattila, Mallusjoki: Mallusjoen takinkääntöviikko; ohjelmaa Seurantatalolla

ELOKUU

- ti 01.08. Orimattila, Mallusjoki: Mallusjoen takinkääntöviikko Seurantatalolla; Lahden kaupunginorkesterin muusikoita
 ti 01.08. Kärkölä, kirkonkylä: Insinöörin kasvikierron Huovilan puistossa 18.00–19.30 (2 €)
 ke 02.08. Orimattila, Mallusjoki: Mallusjoen takinkääntöviikko Seurantatalolla; Etno putos veneestä, solisteina Ilona Korhonen ja Taito Hofren
 to 03.08. Orimattila, Mallusjoki: Mallusjoen takinkääntöviikko Seurantatalolla; yhteislaulukonsertti ja Lahden kaupunginteatterin promootio The Beatles
 to 03.08. Kärkölä, kirkonkylä: Lasten kuvataidekerho Huovilan puistossa 17.30–19.00
 to 03.08. Sysmä: Kuurina-teatteri ”Uunipyhimys”Teatteritalolla 19.00
 pe 04.08. Orimattila, Mallusjoki: Mallusjoen takinkääntöviikko Seurantatalolla; lastenkonsertti ja latinalaisamerikkalaista musiikkia 18.00
 pe 04.08. Asikkala, Kalkkinen: Kalkkisten Kataja ry; urheilutapahtuma klo 18.00 (040 840 3605)
 pe 04.08. Artjärvi, Villikkala: Tupa-Uunon iltamat Villikkalan nuorisoseuran rannassa 19.00
 pe 04.08. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Minna Sirkä & Solaris (12 €)
 la 05.–06.08. Orimattila, Tietävälä: Skeetin SM-kilpailu Salolan ampumakeskuksessa 10.00 (040 845 3064)
 la 05.08. Sysmä, Vinturi: Kyösti Salmen & Sinitakit Vinturin Nuorisoseurantatalolla 20.00
 la 05.08. Orimattila, Mallusjoki: Mallusjoen takinkääntöviikko Seurantatalolla; Mallusjoen Torvisoittokunta
 su 06.08. Orimattila: Orimattila-päivä Seurakuntakodilla; Orimattila-Seuran 60-vuotisjuhla
 su 06.08. Nastola, Immilä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Immilän Myllyllä 15.00 ja 17.00
 ti 08.08. Nastola, Immilä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Immilän Myllyllä 17.00
 ti 08.08. Kärkölä, kirkonkylä: Kukka-Mantan puistokierros Huovilan puistossa 18.00–19.30 (2 €)
 to 10.08. Nastola, Immilä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Immilän Myllyllä 17.00
 pe 11.08. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Finlanders (12 €)
 su 13.08. Nastola, Immilä: Pisarateatteri ”Vaimo-kulta ja armas anoppi” Immilän Myllyllä 15.00 ja 17.00
 pe 18.08. Asikkala, Kalkkinen: Kalkkisten Kataja ry; Katajan mestaruuskisat, urheilutapahtuma 18.00 (040 840 3605)
 pe 18.08. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Charles Plogman & Tommys (12 €)
 la 19.–20.08. Orimattila: Veteraanien SM-ottelut yleisurheilussa Keskusurheilukentällä (040 046 7594)
 la 19.08. Nastola: Taiteiden yö Taidekeskus Taarastin alueella iltapäivästä puoleenyöhön
 la 19.08. Sysmä, Vinturi: Kapa Neva & Juha Saarisen yhtye Vinturin Nuorisoseurantatalolla 20.00
 su 20.08. Kärkölä, kirkonkylä: Kesäkauden päättäjaiset Huovilan puistossa 11.00–18.00
 ti 22.08. Orimattila: Piirikunnalliset yleisurheilukilpailut Keskusurheilukentällä 18.00 (040 726 2417)
 pe 25.08. Hämeenkoski: Satomarkkinat Tulimäessä
 pe 25.08. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Yölintu (12 €)
 la 26.08. Hartola: Sienifestivaalit Tainionvirran koululla
 su 27.08. Orimattila, Niinikoski: UKK-sauvakävelytapahtuma; lähdöt 12.00–13.00 puolen tunnin välein, opastus lähtöpaikalle kylän keskustasta

SYYSKUU

- pe 01.09. Asikkala, Kalkkinen: Kalkkisten Kataja ry; urheilutapahtuma 18.00 (040 840 3605)
 pe 01.09. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Reijo Taipale & Juha Mäkinen ja Taifun (12 €)
 la 02.09. Hartola, kirkonkylä: Suomen suurimmat maalaismarkkinat 10.00–16.00
 ti 05.09. Sysmä: Kartano/ Pappila – kierros, ilmoittautumiset 08.06. mennessä (www.eraella.fi)
 pe 08.09. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Matti and Teppo & Horizonte (12 €)
 la 09.09. Hartola, Kuivajärvi: 14. eräiltä Kuivajärvellä Rajamäen metsässä 18.00
 su 10.09. Hartola: Kuningaskalastaja uistelu Jääsjärvellä 10.00–16.00 (040 049 7644)
 su 10.09. Nastola, Villähde: Villähteen Nuorisoseurantalo Pyrylän 100-vuotisjuhlaviikko; avoimet ovet 10.00–14.00, nuorten tanssi-ilta 18.00–24.00
 su 10.09. Orimattila, Niinikoski: Lasten tapahtuma kylän keskustassa 14.00 (sisäänpääsymaksu)
 ma 11.09. Nastola, Villähde: Villähteen Nuorisoseurantalo Pyrylän 100-vuotisjuhlaviikko; jäsenten, talkooväen ja lahjoittajien ilta
 ti 12.09. Nastola, Villähde: Villähteen Nuorisoseurantalo Pyrylän 100-vuotisjuhlaviikko; lasten ilta 18.00–21.00
 ke 13.09. Nastola, Villähde: Villähteen Nuorisoseurantalo Pyrylän 100-vuotisjuhlaviikko; luentoilta urheilusta ja urheilijoista, Antero Mertaranta 18.00–21.00
 to 14.09. Nastola, Villähde: Villähteen Nuorisoseurantalo Pyrylän 100-vuotisjuhlaviikko; haastemölkkykisa yrityksille ja yhteisöille 18.00–22.00
 pe 15.09. Asikkala, Kalkkinen: Kalkkisten Kataja ry; urheilutapahtuma 18.00 (040 840 3605)
 pe 15.09. Nastola, Villähde: Villähteen Nuorisoseurantalo Pyrylän 100-vuotisjuhlaviikko; kansantanssin ja kansanmusiikin ilta
 pe 15.09. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Agents & Jorma Kääriäinen (12 €)
 la 16.09. Nastola, Villähde: Villähteen Nuorisoseurantalo Pyrylän 100-vuotisjuhlaviikko; pääjuhla 12.00–14.30
 su 17.09. Sysmä: Sysmän Moottorikerho järjestää SM-Endurokisat
 pe 22.09. Hartola: Krouvin lavan tanssit Panimo-ravintola Sahtikrouvissa; Syke (12 €)
 la 23.09. Hartola: SM-Tuulastus Jääsjärvellä 20.00–24.00 (040 049 7644)
 la 30.09. Orimattila, Niinikoski: Mikkelinmarkkinat Tapolan kyläyhteisössä; sadonkorjuumyyjäiset

Ihmisenkokoista hyvinvointia Kuivannolla

TEKSTI JA KUVA: ANNIKA KAILA

Olemme paljasjalkaisia kaupunkilaisia. Penakukko ja Sohvi-kana ovat kotoisin Turun Tuomiokirkon liepeiltä, minä kuttujeni kanssa Helsingistä. Oikeastaan sattuma ajoi meidät Orimattilan Kuivannolle. Mikäli kohtalo olisi päättänyt toisin, olisimme varmasti onnellisia kaupungissakin. Paitsi ehkä Pena, joka olisi kovapäisyytensä vuoksi päättänyt pataan. Emme olisi vain tienneet paremmasta.

Olen tuonut kuivantolaiselle viljatilalle mukanaani 14 myskiankkaa, kaksi kuttua, pukin sekä kukon ja kanan. Joku voi olla sitä mieltä, että yhdessä helsinkiläisessä naisessakin on jo kestäminen. Turkulaisesta kukosta nyt puhumattaan.

Unelma-kuttu hyppii edelleenkin aidoista yli auton konepellin päälle, Penakukko antaa yhä kannuksistaan vieraille kyytiä, ja pukki jaksaa aina vaan haastaa miehet kaksintaisteluun. Tuskin on tässä pihapiirissä jäljellä yhtäkään puuta tai pensasta, johon vuohi ei olisi jättänyt leimaa hampailaan. Eikä kukaan varmasti säästy kesäisin ankkujen liukuminoilta.

Olen tuonut samaiselle tilalle myös paljon elämää. Perinteiset suomalaiset maataisrodut ovat luonteikkaita. Onhan se suomalainen mieskin ihan omanlaisensa – omapäinen, sisukas ja hyväsydäminen. Maalla on

hyvä olla. Luontaiset vastoinkäymiset tekevät pienistä hyvistä hetkistä suuria. Elämä on mielestäni parasta silloin, kun se on yksinkertaista ja selkeää. Vuodenajat, syntymät ja kuolemat, rytmittävät olemista. Joskus kaivataan joku ulkopuolelta huomaamaan tämä kaikki.

Sohvi ei ole oikein kostonviljelyä, vaan viihtynyt hyvin pesässään. Viime kesänä se ei jaksanut hautoa kuin 10 päivää. Sohvia kiinnosti paljon enemmän läheinen sikala. Se päivysti aina ruokakaukalolla mahdollises-

ti tippuvia jauhoja. Tänä keväänä Sohvi yrittää toississaan, se muniikin jo ankanmunan kokoisia munia, vaikka kana onkin.

Jotain on tapahtunut talven aikana. Sohvi on tainnut vihdoinkin löytää sopivan kasvuympäristön jälkeisilleen. Unelma tosin olisi varmasti viihtynyt hyvin vielä pari vuotta helsinkiläisen kotieläinpuiston villissä sykkeessä. Onneksi se ei kuitenkaan lähde valloittamaan maailmaa postilaatikoita pidemmälle. Ruoho liepee kuitenkin vihreämpää aidan tällä puolella.

Heinolan Kyläpirtti monipalvelukeskuksena

TEKSTI JA KUVA: OUTI RAUTKOSKI

Heinolan kirkonkylän Kyläpirtti on kolmevuotisen olemassaolonsa aikana osoittanut tarpeellisuutensa. Talosta on muotoutunut kyläläisten olohuoneen vastine, johon kaikenikäisten on helppo tulla oleilemaan. Heinolan kirkonkylän valinta Suomen vuoden kyläksi vuonna 2005 on houkutelut ihmisiä vierailemaan paikanpäällä.

Kyläpirtillä on kuukausittain vaihtuva näyttely. Toukokuussa esitellään paikallisten yksityishenkilöiden ristipisto- ja kanaväistöitä. Kesän ja syksyn aikana esillä on usean taiteilijan töitä eri tekniikoilla toteutettuina.

Lahjatavara- ja suoramyyntivalikoima on talolla runsas. Pääasiassa tarjolla on paikallisten, sekä vakinaisten, että loma-asukkaiden laadukkaita tuotteita.

Kyläpirtillä toimivaa nettipistettä pääsee yleisö hyödyntämään 50 sentin tuntimaksulla. Sen suosio

on vankkumaton ja kesän lähestyessä lomalaiset ottavat pisteen taas omakseen. Kylätoimistosta löytyy vastaus monenlaisiin kysymyksiin; sieltä saa muun muassa matkailuneuvontaa, julkisten palveluiden lomakkeita sekä lisätietoa tapahtumista, tonttitarjonnasta, kaavoitus-tilanteesta, kalastusluvista ja jätehuollosta.

Kahvila houkuttelee ohikulkijoita tuoreen pullan ja kahvin lisäksi päivittäin muun muassa pikkusuolaisilla piirakoilla. Pienempää

väkeä varmasti miellyttävät käsintehty nekut ja karamellitangot.

Kesän aikana talon tontille valmistuu asukaspuisto talkoovoimin. Puistoon tulee leikki- ja pelipaikkoja lapsille ja aikuisille, perennanvaihtopenkki sekä pieni esiintymispaikka vaikkapa lauluiltoja varten.

Kesän tuloa juhlistetaan kesäkauden avajaisilla toukokuun lopulla.

Lisätietoa Kyläpirtistä saa osoitteesta www.kylapirtti.fi

Maalle muutto yksinäisen naisen näkökulmasta

Mummonmökkini sijaitsee Hollolassa, kirkonseudulla, ja olen asunut talossani kolme vuotta. Etsittyäni mummonmökkiiä maalta, löysin juuri minulle sopivan Hollolasta. Sukulaiset ja tuttavat eivät alkuunakaan ymmärtäneet muuttoaani.

Nähtyäni mökin ensikerran, ihastuin siihen heti. Tarkoitukseni ei suinkaan ollut muuttaa kauas maalle asumaan, mutta kaunis kunnostettu mökki kaikilla mukavuuksilla sekä iso ihana tontti ihastuttivat. Lisäksi tontillani on navetta, sauna, liiteri, varastotilaa, kasvimaata ja kasvihuone. Asun metsän laidassa, siellä eivät naapurit häiritse. Seuraan lintujen sekä muiden eläinten elämää kesät ja talvet. Kettu ja supikoiran pentu istuivat pihallani ensimmäisenä kesänä.

Keväällä kasvatan itse tomaatin- ja kesäkurkkujen taimet.

Kesäisin harjoittelen puutarhanhoitoa, leikkaan nurmikkoa ja laajennan kukkapenkkejä. Ja jos autoni on hajonnut, olen joutunut menemään taksilla töihin.

Joulun jälkeen huomasin jotakin outoa, kun ulko- huussin oven välistä näkyi valoa. Tutkittua tarkemmin

kaikki mahdollinen jäte ja keväisin ne nousevat pinnalle.

Ensimmäisenä syksynä pimeys oli aika pelottavaa ja siihen oli vaikea tottua, samoin hiljaisuuteen ja talon ääniin. Ulkona liikkuvat kissat säikäyttivät sytyttämällä kohdevalot aina iltaisin.

Talvisin olen ollut pulassa, kun putket ovat jäätyneet, lunta on tuprutanut liiteriin, ja hiiret ovat levittäneet ja nakertaneet kaiken mahdollisen ruohonsiemennistä lähtien. Vesipumppu on jäänyt ja vesi loppunut, koska en ole muistanut laittaa lämmitystä kellariin. Pyykinpesu vaikeutuu putkien jäädyttyä, mutta tunning sulatuksen jälkeen putket taas toimivat.

Tiet ovat joskus talvisin tukossa. Olen jäänyt autollani pulaan useammin kuin kerran, mutta onneksi olen saanut apua naapureiltani. Välillä lunta taas on ollut niin paljon, etten ole päässyt töistä tultuani mökille asti.

Joulun jälkeen huomasin jotakin outoa, kun ulko- huussin oven välistä näkyi valoa. Tutkittua tarkemmin

huomasin, että koko seinä oli irronnut katolta putoavien lumien mukana. Kesällä on siis tehtävä uusi seinä.

Lämmittämisen taloani pääsääntöisesti puilla, jotka saahan itse. Olen myös oppinut tiivistämään ikkunat ja ovet, korjailemaan paikkoja ja käyttämään työkaluja. Hyötyliikuntaa saan siis ihan riittävästi. Taitoni ovat kehittyneet, ja olen ylpeä, kun pärjään useimmiten yksin. Apua joudun pyytämään sähkötöihin, auton korjaamiseen ja muihin voimaa tarvitseviin töihin.

Kaikista vaikeuksista huolimatta rakastan omaa mökkiäni ja haluan asua siinä niin pitkään kuin mahdollista. Kaipaen myös rauhallisuutta ja luonnon kauneutta. Mökkinen ympäristössä kukkivat kielot ja tontillani saavat luonnonkukat kukkia, ja sammaleet kasvaa. Kevät, kesä ja syksy korvaavat talven vaikeudet. Kyllä maalla on sitten mukavaa – oikeaa asennetta se kyllä vaatii!

TEKSTI JA KUVA: "RUOHORÖLLI"

Laavulla tavataan!

TEKSTI JA KUVA: SEPPO SOINOJA

Artjärven kunnassa on Amonia kylä ja kulmakunta. Soinojankulma on yksi näistä, ja se löytyy Uudenkylän tienvarrelta. Kulmakuntana Soinojankulma on aika hiljainen, mutta jos oikein tarkkaan tutkii, niin kyllä toimintaa löytyy, sekä virallista kuin hieman epävirallisempaaakin.

Virallisia toimintoja ovat Soinojan pienviljelijäyhdistys sekä Homenon martat. Epävirallisempaa toimintaa tarjoaa Mankeliyhdistys. Näille yhdistyksille on nyt rakennettu laavu, jonka vihkiäistilaisuus on kesäkuun

alussa. Laavulta löytyy tietoisuutta paikallisen Laavion suomen historiasta. Laavu on oikein hyvä paikka levähdystauolle, ja se sijaitsee Uusikylä – Artjärvi tien var-

ressa. Ohi ajelevan pyöräilijän tai muun retkeilijän on helppo pysähtyä tutkimaan ilmeistä. Poiketkaapa vaikka katsomaan seudulla ajellesanne!

Ruskakerho rules!

– Elämä on lahja meille kaikille iästä riippumatta ja se on annettu meille eletäväksi ja oikein käytettäväksi, toteaa Antti Mattila, yksi Ruskakerhon perustajajäsenistä. Tällaisen ajattelutavan omaavaa Ruskakerhoa onkin kutsuttu edelläkävijäksi, josta muut kylät saivat ottaa mallia.

Kärkölässä toimiva Ruskakerho on monipuolinen kohtaamispaikka eläkeläisille. Sinne ovat kaikki tervetulleita, ja väkeä käykin oman kylän lisäksi lähikylistä Lappilasta ja Järvelästä. Sosiaaliset erot eivät kokouksissa näy. Vuonna 1995 perustettu Ruskakerho lähti käyntiin, kun joukko eläkeläisiä kokoontui yhteen, ja heillä oli mukavaa.

– Silloin heräsi ajatus, että miksei kokoonnuttaisi kerran viikkoon, kertoo Mattila.

Ja niinhän he tekivätkin. Jokaviikkoinen kokoontuminen kului keskustellessa kylän asioista. Paikalla oli aluksi 11 henkeä, mutta jo muutaman viikon päästä sana oli kiirinyt yli 20 eläkeläisen korviin.

– Sovittiin, että ensin syödään ja sen jälkeen tulee jotain ohjelmaa.

Kerhon nimestä järjestettiin aikoinaan kilpailu. Ehdotuksia tuli useita, esimerkiksi Iltapäiväkerho ja Ehtoopuolen istujat. Ylivoimaiseksi voittajaksi nousi kuitenkin Ruskakerho. Sanaa ruska ei kannata kuitenkaan tässä tapauksessa assosioida syksyyn. Ruska kuvaa toiminnan ja kerholaisten monivärisyyttä – se

on kuin sateenkaari.

Ruskakerho on pysytellyt ”villinä ja vapaana” jo yli kymmenen vuoden ajan. He eivät halua rekisteröityä tai toimia minkään auktoriteetin alaisena, sillä se rajoittaisi heidän mahdollisuuksiaan. Ruskakerholaisille on tärkeää saada laulaa niin 50-luvun iskelmiä kuin virsiä samankaltaisella hartaudella. He nauttivat myös pari kertaa vuodessa teatterista, ja usein musiikki tulee heidän luokseen. Ruskakerholaiset ovat myös itse tehneet näytelmän omaksi ajanratokseen.

Muistutukseksi lukijalle, että kyseessä on edelleen joukko eläkeläisiä, joiden keski-ikä on yli 70 vuotta.

Keskiviikkona 5.4 ohjelmassa oli askartelua, jota tuli ohjaamaan seurakunnan diakonissa Friman. Ohjelma vaihtuu viikoittain, ja joka keskiviikkoisista tapaamisista on pidetty kirjaa vuosien ajan, johon on merkitty kuinka monta henkeä oli paikalla sekä mitä tehtiin.

Tapaaminen aloitetaan ruokavirrellä, jonka jälkeen syödään kahvila Tähkän valmistama lounas. Sen jälkeen ohjelmassa saattaa olla vaikkapa hengellistä kes-

kustelua, laulua tai perehtymistä digilaitteisiin.

Ruskakerho on mahtava esimerkki siitä, kuinka paljon eläkeläiset haluavat olla mukana sosiaalisessa kanssakäymisessä kylällä. Heillä on halua oppia ja halua kokea uusia asioita, ja mikäli kerho joskus lopetettaisiin, ei kylän vanhemmalle väestölle jäisi mitään.

– Jos kerho loppuisi, se olisi menetys.

Kysyttäessä muista mahdollisista aktiviteeteista kerholaiset vetävät hiljaiseksi: sunnuntaisin on jumalanpalvelus. Kansalaisopistolla on jumppa ja nypläyspiiri, joiden osanottajat voidaan laskea yhden käden sormilla. Kylän ainoa kahvilakin lopetettiin.

– Ruskakerhon kokouksiin osallistuu yleensä yli kaksikymmentä henkilöä, sanoo Mattila.

Kärkölässä vanhusväestön määrä kasvaa niin huimaa vauhtia, että vuonna 2010 on noin 20 prosenttia väestöstä yli 60-vuotiaita. Ruskakerho on pyrkinyt rahoittamaan omatoimisesti toimintaansa tekemällä kirjoja, joiden menekki on ollut erittäin hyvä. Kirkko toimii tukena kerholle, ja aiemmin Ruskakerholaiset tekivät

TEKSTI JA KUVA:
MARJO-RIITTA HAUTALA
NOORA HUPPUNEN

kirkolle töitä esimerkiksi kesäisin toimimalla tiekirjon oppaina. Kerhon kantavaksi voimaksi vetreät kerholaiset nimeävät kuitenkin hauskuuden – hauskaa saa ja pitääkin olla!

Ruskakerhon toiminta on riippunut omasta valmiudesta asettaa itsensä likoon. Ensimmäiseen kymmeneen vuoteen kerho ei saanut rahoitusta mistään, vaikka kyseessä oli kuitenkin seudun eläkeläisille erittäin tärkeästä asiasta. Seurakunnan rahallinen tuki on

nyt vuoden ajan mahdollistanut lounaan tarjoamisen ja matkakulujen maksamisen vierailijalle esiintyjälle. Kerholaiset ovat maksaneet ja maksavat itse edelleenkin oman lounaansa ja teatterimatkinsa. Kirkon työntekijät ovat aina tervetulleita lounaalle sekä kerhon kokouksiin, ja kerran pari kuukauteen seurakunnalta on joku mittaamassa verenpainetta.

– Ruskakerhon menestyksen salaisuus on toimijoissa itsessään. Olemme pistäneet itsemme likoon, löytäneet kokoontumispaik-

kan sekä vakiinnuttaneet tästä perinteen, sanoo Mattila.

Vinkiksi hän antaa muiden kyläeläkeläistoimijoille, että kirjan teko oli hauskaa puuhaa, joista toisetkin voisivat ottaa mallia. Kirjat *Elettiin sitä ennenkin ja palvelu pelasi* sekä *Muresanoja ja juttuja Kärkölästä* (myyty noin 1000 kappaletta) ovat mukana säilyttämässä kylän historiaa tuleville sukupolville. Samalla kirjojen tuotolla katetaan kerhon toimintaa.

Sähkökkä Sirkku on kerhon vanhin

Sirkku Kaarela, 88, on koko ikänsä ollut aktiivisesti mukana eri järjestöjen ja yhdistysten toiminnassa. Kaarela on sekä Kärkölän kirkonkylän vanhin asukas että Ruskakerhon vanhin jäsen.

Sirkku Kaarela sai vanhemmiltaan, nuorisoseuran perustajilta, perinnöksi seuratoimintaan kuulumisen. Kaarela on ollut mukana Lotissa, työskennellyt kansalaisopistossa naisten eläkeläiskerhon tiimoilta, ja toiminut valtakunnallisestikin naisvoimistelun ja tanhun ohjaajana.

– Voimistelun edelleenkin päivittäin, pirteä Kaarela kertoo, ja esittelee ”Hiljan huppelyt” – jumppaliikettä.

Kaarela on ollut mukana Ruskakerhon toiminnassa sen perustamisvuodesta 1995 alkaen. Kaarela kuvaillee kerhotoimintaa hilpeäksi, etenkin yksin jääneet naiset kaipaavat arkeensa iloa ja seuraa, yhdessäoloa toisten kanssa.

– Kokosimme kerhon alkuvuosina murrekirjan, jonka tekeminen on ollut hauskin, Kaarela muistelee.

Kaarela kiittelee Antti Mattilaa kerhon monipuolisesta ohjelmasta. Ruskakerholaiset ovat muun muassa olleet Kärkölän kirkonkylän ala-asteella kertomassa vanhoista tavoista, asioista ja esineistöistä. Ja nykyään, kun linja-autot eivät enää kulje Kärkölästä Lahteen musiikkikonsertteihin, ovat konsertit tulleet Lahdesta Kärkölään kerholaisten luokse.

– Erytisesti mieleeni on painunut viimeksi Lahden konservatorion nuorisokamariorkesteri Vivaldikan esiintyminen.

Kaarela pahoittelee sitä, ettei seurakunta ole vielä oikein löytänyt kerhoa eikä saanut kunnon otetta kerhosta, mutta kyllä se siitä!

– Meidän naispastorimme ovat pitäneet muutamia raamatuntutunteja, joihin on innostuneesti osallistuttu.

Seurakunnan järjestämää

askartelutuokio ei vedä eläkeläisiä, varsinkaan miehiä, paikalle.

– Itse toivoisin vielä enemmän yhteistä laulua, meillähän on oikein hyviä laulajia, kyllä laulu raikuu, Kaarela sanoo.

Kaarelalla on paljon yksineläviä eläkeläisnaapureita, mutta he eivät pyynnöistä huolimatta tule kerhoon. Kaarela muistuttaa, että uusia tulokkaita ei katsota pitkään, vaan heidät otetaan avosylin vastaan.

TEKSTI JA KUVA:
MARJO-RIITTA HAUTALA
NOORA HUPPUNEN

Pyhä Yrjänä ja Lohikäärme

Hollolan keskiaikaisen kirkon ympärille järjestetään ensi kesänä kuudennen kerran keskiaikatapahtuma. Tapahtuman teemana on kirkon juuri entistetyin veistosryhmän mukaisesti Pyhä Yrjänä, kuninkaantytär ja lohikäärme.

Tutustumme Pyhän Yrjänän legendaan ja myyttiin kirkon veistosesityin ja tapahtuman keskiajan teatterissa, jossa legenda tulee eläväksi niin markkinakujalla kuin juhlateltassa esitettävissä näytöksissä.

Pyhän Yrjänän rohkeus, halu ja taito pelastaa kuninkaan tytär kauhealta kohtalolta on eräs esimerkki keskiajan ritariromantiikasta, rakkaudesta kaukaiseen, kauniiseen ja ylhäiseen, joka voidaan voittaa omaksi vain koettelemuksin, kokein ja rohkeutta osoittamalla. Siinä samassa pelastuvat sadunomaisesti kaupungit ja kuningaskunnat, ruusut puhkeavat kukkaan ja ritari ja prinsessa elävät puolen valtakunnan omistavina, ja onnellisina elämänsä loppuun saakka.

Tämä romanttinen teema tulee esiin Keskiajan nainen ja ritariromantiikka – luenossa, lastenpajan ritarien ja linnanheittojen rohkeuskokeissa, ruusumeressä, ritariarinoissa, keskiaikaleirin ritaritaitojen harjoittelussa ja monissa muissa keskiaikatapahtuman ohjelmissa.

Lohikäärme kuului muinaiseen taruun kaikilla maailmilla. Kaukoidässä se oli hyvyyttä edustava jumala, Euroopassa voiman, elämellisuuden ja pahuuden ilmentymä, jota vastaan ihminen joutui taistelemaan. Sen avulla eri us-

konnot ovat ohjanneet ihmisiä hyvyyteen ja taisteluun pahaa vastaan, se on ollut osa erilaisia kauhuriittejä, siitä ovat taiteilijat luoneet erilaisia mielikuviutushahmoja. Tapahtumassa tulette näkemään erilaisia lohikäärmeitä erilaisissa ilmiäsuissa monenlaisine tarinoineen. Ohjelmaan kuuluu myös loistelias muotinäytös.

Keskiaikatapahtuma Hollolan kirkolla 22. – 23.7.2006.

TEKSTI JA KUVA:
AIMO HENTINEN

Tupa-Uunon iltamat

Ensimmäiset kerran tapahtuma järjestettiin vuonna 2003 nimikkeellä Taiteiden yö/ Tupa-Uunon iltamat. Tapahtuma kuului Artjärven Art-Tu – tulevaisuushankkeeseen. Tapahtuma vaati yhteistyötä eri yhdistysten kanssa: koulujen vanhempainyhdistys järjesti buffetin, metsästysseura ja partio ohjasivat liikennettä sekä nuorisoseura hoiti tapahtuman kulkua rannassa.

Alun perin tapahtuma oli järjestötoiminnan kehittämishanke, jonka avulla pyrittiin luomaan Artjärvestä paikkakunta, jossa eri järjestöt toimivat yhdessä. Pyrkimyksenä oli perheiden hyvinvoinnin tukeminen sekä antaa mahdollisuus osallistua tapahtumaan taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Kesän aikana rantaan rakennettiin rinnekatso, orkesterille esiintymislava ja kioskin saa-

tiin lahjoituksena.

Nimen tapahtumalle antoi paikallinen sanoittaja Tupa-Uuno, sukujuuriltaan villikkalalainen. Tupa-Uunon iltamat järjestetään tänä kesänä neljännen kerran. Tarkoituksena oli tehdä kylän tapahtumasta vuotuinen, ja siihen onnistuttiin.

Villikkalalaisilla on kova halu jatkaa jo perinteeksi

muodostunutta tapahtumaa, ja tehdä siitä kylän oma tavamerkki, johon ovat tervetulleita kaikki halukkaat läheltä sekä kaukaa. Tämän vuoden, kuten aikaisempienkin, ohjelma on musiikkipainotteinen.

TEKSTI JA KUVA:
PÄIVI KOSKIMAA

Uudenlainen "kylätalo" Heinolan Tähtiniemessä

Heinolan 2004 asunto-messualue on saanut asukkaansa. Yhteisten asioiden hoitamiseksi alueen asukkaat ovat perustaneet kyläyhdistyksen. Sepän Tähti ry on aloittanut toimintansa järjestämällä kylätapahtumia, teatteriretkiä, siivoustalkoita ja muuta yhteistä asukkaille. Kylätiedote jaetaan postilaatikoihin kerran kuussa ja internetsivutkin on ihka uudet.

Kaupunki rakensi alueen keskeiselle paikalle Elämänkaaritalon, jossa toimii päiväkotit ja esikoulu. Taloa voidaan kutsua kylätaloksi,

joka palvelee asukkaita vasta vaariin. Elämänkaaritalolla on iso ja monikäyttöinen liikuntasali, joka on jo arki-iltoina aktiivisessa käytössä klo 21 saakka.

Talon henkilökunta ja kyläyhdistys ovat suunnitelleet Elämänkaaritalon toimintaa kaupungin viranomaisten myötävaikutuksella. Kyläyhdistys on toteuttanut päiväkodin kanssa linnunpönttöprojektin, keinuolivialueita, yhteisiä luontoretkiä ja käden-taitohetkiä, napakelkkailua sekä curlingia.

Elämänkaaritalolla käyn-

nistyy toukokuussa arkisin ja lauantaisin toimiva nettikahvila, jonka yhteyteen tulee Mannerheimin lastensuojeluyhdistyksen myyntiä. Sieltä voi vuokrata rantasaunan, kokoustiloja, tenniskentän, erilaisia pelejä ja urheiluvälineitä, kuten mölkyn tai kävelysauvat. Talolta voi ostaa kyläläisten tekemiä käsitöitä, postikortteja sekä leivonnaisia. Kaupungin ja kyläyhdistyksen kesken on valmisteilla sopimus yhteisten asioiden hoitamiseksi.

TEKSTI: ELINA LEPPÄNEN

Niinikoskella koulun muistelujuhla

Orimattilan kaupunki päätti lakkauttaa viereisen, kasvavan kylämme 2-opettajaisen koulun taloutensa tasapainottamiseksi. Kuluva lukukausi päätää 3.6. koulun 123-vuotisen historian.

Kyläkunnan voimin koulu aloitti toimintansa 1883 Seppälän tuvassa (tilan nykyinen päärakennus on presidentti Kekkonen arkisto). Jo seuraavana vuonna rakennettiin oma koulurakennus, Savikukko. Nykyisin siinä toimii Tapolan kyläyhdistyksen ylläpitämä kyläkahvila sekä kylätoimisto. Nyt käytössä olevan toisen koulurakennuksen kyläkunta rakensi samaan pihapiiriin 1903. Kunta teki peruskorjauksen 1967. Silloin rakennettiin taloussiipi.

Kunta otti koulutoimen haltuunsa Orimattilassa 1920. Silloin jäi maksamatta kyläkunnille niiden vaatimat korvaukset koulurakennuksista ja koulujen ylläpidosta. Rakennuksista ei tehty myöskään lahja- tai kaupparakennuksia.

Niinikosken koulun tontti oli jo isonjaon aikana erotettu yhteismaaksi kylän kansakoulua varten. Tontti on ostettu kunnalle 1966 nimellistä korvauksesta jakokunnalta. Viime syksynä selvisi, että jakokunta, nykyisin nimeltään osakaskunta, omistaa edelleen ennen vuotta 1920 rakentamansa koulurakennukset. Nyt ne palautuvat takaisin osakaskunnan omistukseen. Osakaskunta ostaa myös tontin kaupungilta indeksil-

lä korjatulla samalla nimellisellä hinnalla, millä tontti on myytykin. Kaupunki antaa omistamansa osan rakennuksista 85 vuoden vuokrana osakaskunnalle. Neuvottelut lopullisesta palautussopimuksesta ovat vielä kesken.

Kyläjohtokunta ja kyläyhdistys järjestävät koulun entisille ja nykyisille työntekijöille, oppilaille sekä koulupiirin asukkaille koulumuistojen juhlan täyttekakkukahveineen.

Tervetuloa juhlaan entiset ja nykyiset niinikosken koulupiiriläiset!

Niinikosken kyläjohtokunta ja kyläyhdistys

TEKSTI: TAPIO KIVINIEMI

Lahjakas maalaisnuori

17-vuotias Eva Vikman on Hämeenkosken Putulan kylän monilahjakkuus. Laulaminen, soittaminen sekä näyttelijäminen ovat lähellä tytön sydäntä. Nuoresta iästään huolimatta Eva on ehtinyt jo kirjoittaa oman runokirjankin.

Parin vuoden sisällä Eva Vikman on itse opiskellut kitaran soittoa. Lisäksi hän soittaa pianoa sekä säveltää että sanoittaa omia kappaleitaan. Evalla ei ole halua oppia kaikkia musiikkilaisia hienouksia, riittää, että hän pystyy säestämään itseään.

Eva Vikman on käsikirjoittanut sekä sanoittanut ja säveltänyt laulut Tuuloksen kesäteatterissa pyörivään Pyöräyksissä -musiikkinäytelmään. Koulun draamakerhossakin vaikuttanut Eva pyydettiin mukaan kesäteatteriin hänen laulu- ja näyttelijätaitojensa vuoksi.

– Mainitsin kirjoittamastani näytelmästä, siitä innostuttiin kesäteatterissa, ja se otettiin työn alle, Eva kertoo.

Eva Vikman on tyytyväinen maalla asumiseen, jossa hän on asunut koko

ikänsä. Pitkiä välimatkojakaan hän ei laske maaseudun miinuspuoliksi. Jos Eva asuisi kaupungissa, ei hän uskoisi minkään asian olevan toisin. Samalla lailla hän laulaisi ja näyttelijä, mutta kavereita näkisi luultavasti useammin lyhyiden etäisyyksien takia.

– Kaverini asuvat noin 10–15 kilometrin päässä, joten heitä näen vapaa-ajallani ja lomilla harvoin, mutta koulussa joka päivä, Eva Vikman sanoo.

Maalla asumisessa häntä kiehtoo myös rauha. Opiskelemaan Eva voisi lähteä kaupunkiin, lukion jälkeen häntä kiinnostaisi puheen ja viestinnän tai ruotsin kielen opinnot yliopistossa. Mutta sen jälkeen hän palaisi varmasti takaisin maalle.

– En tunne, että olen jäänyt jostakin paitsi maalla asumisen vuoksi. Päinvastoin, maalla saan laulaa ja soittaa niin lujaa kuin halu-

an, eikä kukaan tule valittamaan, Eva toteaa.

Putulan kylässä ei nuorisolle ole mitään aktiviteetteja. Lammilta löytyvät lähimmät nuorisotapahtumat, mutta sinne Eva Vikmanilla ei ole mitään hinkua.

– Pidän kotona olemisesta. Siellä saan tehdä sitä, mikä minua kiinnostaa, sanoo Eva.

TEKSTI JA KUVA:
MARJO-RIITTA HAUTALA
NOORA HUPPUNEN

Hiiden paluu

Artjärveläinen Hiitelä-Seura Ry perustettiin vuonna 1991, johon vaikutti muun muassa Simolan tilan myynti, jonka talouskeskuksesta on nykyin kysymys. Tila myytiin henkilölle, joka suunnitteli aikoinaan yli 100 hehtaarin kokoisin tilan pelloille sekä metsiin kaikenlaista. Olivatpa nämä suunnitelmat sitten niin sanotusti "vedätystä" tai aitoja, olisivat ne toteutuessaan mullistaneet täysin kylän olot ja maisemankin. Oli matkailuperävaunukenttää, golfrataa, tsasounaa ynnä muuta. Näin paljon "elävöittämistä" ei ainakaan osa kyläläisistä ollut silloin valmiita kohtaamaan – mitä se sitten olisikaan merkinnyt käytännössä.

Koko konsepti oli toki kepeä ja helppo. Oli ajateltavissa, että omistaja toivoi uhkaamassa olleen lunastuksen tapahtuvan valtiolle paremmalla hinnalla, kun hän saattoi esittää Suomen Floridaksi nimetyn tilan omaisuudekseen ja tulevaisuuden mahdollisuudeksi. Koska omistaja ei koskaan siirtänyt tilalle kirjiaan, eivät maanhankintalain vaatimuksetkaan maatalousmaan hankinnalle täytyneet, ja valtiolla oli oikeus väliintuloon (tämä laki on kumottu ajat sitten, nyt ulkomaalaisetkin voivat ostaa maatilaa). Valtion lunastusoikeus ei oikeuttanut

käyttämään alkuperäistä kauppahintaa, vaan lunastusajan käypää arvoa – siitä vedätysepäilyt.

Olihan toki kyläseuran perustamiselle muutenkin tilausta, eikä sitä pidäkään ajatella yksioikoisesti tällaisen negatiivisävyisen vastustusliikkeen seuraukseksi. Se oli ehkä laukaisin, mutta mikään yhden asian liike ei Hiitelä-Seura ole koskaan ollut. Tarinalla on kuitenkin oma oikeutuksensa sisältämällä historiallisen ironian takia. Seura on sittemmin taistellut Hiitelän elävänä pitämisen puolesta kaikin voimin, vaikka se jostain näkökulmasta katsoen oli perustettu vastustamaan kylän uusia aktiviteetteja.

Hiitelä-Seura on sittemmin kunnostautunut. Tapahtumien järjestämisen lisäksi seura on muun muassa julkaissut kaksi kirjaa: *Hiitelän Historiikin* sekä satu-grafiikkakirjan *Hiisi vieköön* Leader-rahoituksen avulla. Historiikista on toivottu jo uutta painostakin. Tapahtumia on parhaimmillaan pidetty talvellakin. Kyläsuunnitelmaakin on kyhätty ja perusaineisto on kasassa, mutta esittämismuodot vielä puuttuu.

Ongelmaksi alkoi pikku hiljaa muodostua oman kokoontumispaikan tai tilan puute. Eri vaihtoehtoja selviteltiin, kunnes entinen puheenjohtaja Heljä Delcos

puolisoinen meni ja osti tuon samaisen Simolan kantatilan talouskeskuksen tontteineen valtiolta, jolle koko tila oli lunastuksen jälkeen joutunut. Nämä talouskeskuksen rakennukset ovat kookkaat, osin erittäin vanhat ja kylämaisemalle oleelliset, mutta ennen kaikkea ne ovat asiantuntevaa kunnostustyötä vaativia.

Tästä kaikesta kehkeytyi tilanne, jossa sopimusosapuolien eli Hiitelä Seuran ja omistajien (Delcosten) molempinpuoliseksi eduksi todettiin se, että Hiitelä-Seura saa lopulta toimintansa, ja omistajat voivat keskittyä tilan päärakennuksen restaurointiin. Talousrakennus, eli navetta, talli, sikala ja suuri heinävintti, ei ole antikvaarisesti lähes parisataavuotisen talon veroinen, mutta pihapiirille välttämätön.

Talousrakennuksen tilat vuokrattiin kymmeneksi vuodeksi Hiitelä-Seuralle, jolloin myös saatiin Pomot-hankerahoitus turvaamaan navetan käyttökunto tarkoitukseensa. Kyläläiset ovat jo olleet erittäin aktiivisia kunnostushankkeen talkoissa. Toivottavasti kylän väkilukukin saadaan nousuun – se turvaisi varmimmin myös elävän kylän olemassaolon.

TEKSTI: JUHANI AHLMAN

Tarinaa Koitin kylän kirjailijoista

Pertti Peltosen Koitin kylään perustama Koitinkaaren kirjapaino ja kirjansidonnin liike on kirjoittanut kylän asukkaissa piilevät kirjailijan taidot. Sitä osoittaa kasvava luku Koitin kirjantekijöitä ja kirjojen määrä. Kirjapainossa painetaan laajalta alueelta tulevien kirjoittajien kirjoja Helsinkiä myöten, mutta ennen kaikkea Peltosen omat runonsa painoon. Omia runokirjoja on syntynyt jo kuusi, ja runoja on ollut hänen Tuula ja Pirjo Vikmanin kanssa toimittamassaan antologiassa. Viimeksi ilmestynyt Peltosen runokirja on *Metsäni polut*. Aikaisempia ovat *Elämän pituinen taival*, *Runoja sinulle*, *Mahdollisen rajalle*, *Paljain jaloin* ja *Hetki ennen kukon laulua*. Proosateoksen *Mustat liekit* käsikirjoituksen Otava palautti. Kehotus kirjoittaa teksti uudelleen arvelutti, ja työ jäi tekemättä. Nyt on tekeillä filosofis-uskonnollinen kirja *Uskonnot uskon valossa*.

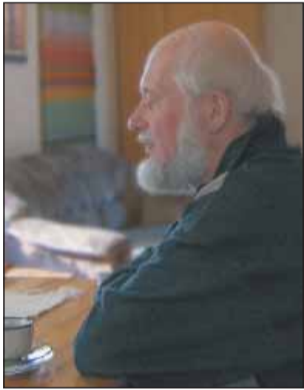
Peltosen runoharrastus syntyi jo pienenä poikana. Hän nikkaroi kansakoulun keskiluokilla itselleen vino-kansipöydän, jonka ääressä hän kirjoitti ja piirsi maa-laistalon nurkassa Kalkkissa. Iso sisko naureskeli kolme vuotta nuoremman veljen runoharrastukselle, mutta kirjoittaminen ja pohjuminen on seurannut veljeä elämän läpi.

Rakkaus kirjoihin syntyi kansakoulun kirjastossa, missä koulupoika luki ahkerasti. Hänellä ei ollut taloudellisia mahdollisuuksia jatkaa koulua kahdeksannen jatkoluokan jälkeen, mutta luku- ja kirjoitusharrastus jäi pysyväksi. Oli helppo niissä olosuhteissa tulla nimitetyksi haihatte-lijaksi, kun nuorukainen pohti olemassaolon syviä kysymyksiä.

Peltonen kiersi erilaisissa töissä, milloin oman maatalon pelloilla milloin tienestissä metsäkämpillä Uusi Testamentti mukanaan. "Ne olivat kokemuksen arvoista jatkokulttuuria. Miehillä on herkkä sielu usein ulkoisesti karkean pinnan alla."

Pertti Peltonen on elämänikäinen etsijä, joka runossaan pyytää Herraltaan

pientä välähdystä "toisesta todellisuudesta ennen pitkää unta". Hän on kokenut, että "onni on nyt. Elämä on nyt! tällä näkyvällä taipaleella", vaikka noutaja odottaisikin seuraavan mutkan takana. Kirjapainonsa avulla hän tahtoi välittää rehellistä etsintäänsä myös muille etsijöille. Hän on saanut tunnustusta työlleen. Hän on antanut painetun muodon monen kirjallisuuteen tuotannolle, ja hänet itsensä valittiin viime kesänä vuoden kirjailijaksi Sysmän kirjapäivillä.

Yksi Koitin kirjapainos-kirojoittaja on Tauno Lehtonen. Hän on ammatiltaan kirvesmies, mutta on kiertänyt muissakin töissä ajaen kaivuukonetta eri puolilla. Lehtonen on Koitin Sauvuoren syntyperäisiä asukkaita, jonka kirja *Sauvuori* kertoo hänen kotipaikkansa 1500-luvulta alkaneesta historias- ta, sisältää toisten sauvuorilaisten kertomia tarinoita ja kaskuja sekä hänen omia filosofisia ajatuksiaan. Niistä huokuu torpparin tilasta itsenäistyneiden talollisten itsetunto ja syrjässä asuvien uudisraivaajasukupolvien tietoisuus omasta arvostaan. Elämä ei ollut helppoa, mutta kirjoittaja kysyy menettäkö elämä ihmisen opettajana merkityksensä samaa vauhtia, kun varmuus toimeentulosta lisääntyy. Tarinoiden kertojille "selviytyminen elämän karikoista oli ollut elämänsamatka".

Toisen maailmansodan viime päivinä syntynyt Tauno Lehtonen kirjoittaa uutta kirjaa, jossa hän filosofoi kriittisesti materialismin ja isänmaallisuuden ilmene- miskuotoja. Hän puolustaa omaa elämäntapaansa ja käy uskonnollistakin keskustelua, jolla on juurensa lapsuudessa. Hän kuuluu kirkkoon, mutta tulkitsee Uutta Testamenttia omalla tavallaan eikä sano uskovansa "niin kuin kirkko opettaa". Opetuksia hän lukee lehdistä ja Katekismuksesta.

Itsenäisenä ajattelijana Lehtonen epäilee myös vallo- pitäjiä. Hän lopetti äänestämisen vuosikymmeniä sitten, koska ei luota edus-

tukselliseen demokratiaan, "se ei luo yhteisöllisyyttä". Asioista pitäisi sopia yhteisesti ja kasvattaa ihmisten yhteistyökykyä tulla toimeen myös erimielisten kanssa. "Eikö Afrikassa perinteinen demokratia merkinnyt keskustelun jatkamista, kunnes tultiin yhteisymmärrykseen", haastateltavani totesi. Jäämme odottamaan uutta kirjaa.

Kolmas kirjailija, vuonna 1948 Pielisjärvellä syntynyt Katri Ahola, on juuri julkistanut ensimmäisen kirjansa *Pitkät jäähyväiset*. Hän muutti Paavo-miehen- sä kanssa Koittiin vuosituhannen kynnyksellä Helsinkiin, missä he olivat olleet bussin ja raitiovaunun kuljettajia. Heillä oli ollut leipomo, mutta lama-ajan velkatile- panne pani Paavon palaamaan entiseen ammattiin. Mieskin runoilee ja esiintyy vaikuttavana runojen lausujana. He olivat, ja he ovat voineet auttaa monia saman ongelman kanssa kamppailevia myös Hartolassa.

Katri Aholalle os. Turunen kirjoittaminen on sukuvika. Hän on sukua kirjailija Heikki Turuselle, ja hänellä itsellään on ollut sisäinen pakko kirjoittaa. Kirjoittaminen ei kuitenkaan ole aina ollut helppoa lukihäiriöiselle työlle. Hän tahtoi kirjoittaa vielä kirjan alkaen omasta elämästään lapsuuden pienessä mökissä Pohjois-Karjalassa. Nyt ilmestyy kirja perustuu hänen sisarelleen kirjoittamiin kirjeisiinsä ja päiväkirjamerkintöihin äidin sairauden aikana.

Kirja käsittelee Alzheimerin taudin etenemistä ja äidin pitkää hoitoprosessia. Katri ja Paavo hoitivat äitiä kodissaan ja saatuun hänet Hartolan terveyskeskukseen kävivät lopulta syöttämässä häntä päivittäin. Kirjan nimi *Pitkät jäähyväiset* kertoo syvistä tunteista, joita kirjoittaja koki sairaan vierellä nähdessään muutokset potilaan persoonassa. Valoisasta äidistä tuli varkaita pelkäävä, naapureita epäilevä nainen, joka lopulta turvautui tyttärensä omana äitinään ja vävyyn isänään. Välillä sana ruokki, mieli kirkastui, ja ilme valkeni.

"Kirjoitin kirjan paranta-

vana tapahtumana, itkin ja tarkastin tekstiä. Se ei ollut tuskallista, se oli helpottavaa. Huumori pilkahti äidin murrenانونtona. Äiti oli jo kauan ennen palannut nuoruuden uskoon. Jumala ei henkeään sammuttanut sairauden aikana. Äiti oli lähtenyt evakkoon rajan takaa Tolvajärveltä. Nyt evakkokotiaival on päättynyt."

Aimo Tenni puolestaan vuonna 1955 Tennin talossa syntynyt koittilainen kirjailija. Hän ei ole kokenut sodan aikoja, mutta miesten sotakokemukset ovat kiinnostaneet häntä.

Kiinnostus kirjoihin oli Saima-äidin perua, joka luki ahkerasti ja kuului niihin 30 000:een suomalaiseseen, jotka ovat vastanneet kansanperustaman Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran lähettämiin kysymyksiin eri heimojen kansanperinteistä ja murreilmaisuuksista.

Kirjailijan sanoin: "Olen tallentanut sodan käyneiden henkilöiden kokemuksia kirjoiksi. Kansanperinnettä sekin. Näin kaksityysoisen koivun, jonka haarat ylempänä yhtyivät yhdeksi rungoksi. Omaan kirjoittamiseen johti myös kaksi tietä. Kiertelin nuorena miehenä ympäri pitäjää vastaanottamassa tukkeja. Tapasin isäntiä, jotka kertoivat sotakokemuksistaan. Tulin hyvin juttuun heidän kanssaan, isän kaipuutahan se oli, sillä olin poikasena menettänyt isäni. Lisäksi työkaverini oli vaikeasti haavoittunut sotainvaliidi."

Toinen tie johti samaan päämäärään. Metsässä kasvaneena ja hieman umpiossa kasvatettuna Tenni huomasi, että reaalielämässä hän joutui tilanteisiin, joissa luuleminen ei vastannut tietoa, vaan oppi tuli kantapään kautta.

"Syttyi sisäinen raivo: Jos lukemalla ja asioita tutkimalla voi oppia, minä yritän. Urakka kesti neljännesvuosisadan. Luettuani tuhansia kirjoja alkoi itselänikin olla jotakin vastetta keskusteluissa. Sain uusia ystäviä monilta elämän aloilta, ja näkemys laajeni. Olin saanut pohjan kirjoittamiselleni." Siihen meni kuitenkin aikaa, koska "ne

paremmat ihmiset, lapsuudestaani aikuisuuteen saakka ylitseni kävelleet, olivat raskas taakka viskata päältäni. Siitä kehittyi voimaa, niin että en enää ajattele, mitä ihmiset tästä tai tuosta sanovat.

Siiramäessä ja Äyräpäässä taistellut ystävä kuoli vuonna 1996. Hän oli uskoutunut Tennille ja antanut luvan käyttää aineistoa. Paine aloittamiseen kasvoi ja vuonna 2001 syntyi kirja *Sota ei pääty rauhaan*. Se kertoo miehistä, jotka kestivät sodan ja vankeuden. Vuonna 2002 Tenni julkaisi kirjan *Sodasta rauha – kaatuneille*. Se kertoo ulkosaksalaisesta rautaristin ritarista, sata sirpaletta saaneesta miehestä sekä sotilaasta, joka haki 50 vuoden jälkeen kaatuneen luutnantin jäännökset Suomeen. Hartolan kulttuurisihteeri kehotti Tenniä hakemaan apurahaa, ja sen turvin kolmas kirja julkaistaan kesän kynnyksellä.

Tämän kirjoittaja Marja-Liisa Swantz on myös Koitin kirjailijoita. Tuotantoni on suurimmalta osin englanninkielistä, mutta kolme viimeistä omaelämäkerrallista kirjaani ovat suomenkielisiä. *Omaa tietä etsimässä* ja *Tie vei Tanganjikkaan* ovat Suomen Lähetysseuran kustantamia, kolmas *Aikani Afrikassa* on Gummeruksen Ajatuskirjojen julkaisu.

TEKSTI: MARJA-LIISA SWANTZ
KUVAT: KATRI AHOLA
MIKKO PELTONEN

TEKSTI: JOUNI IKONEN

Liipolan Assi

Assi Pellikan syntymä-ko-destani on Nastolan Mäkelä-ssä. Hän kävi kansakoulun supistetusti Pyhantaan kou- lussa ja jatkoi Kannaksen yhteislyseoossa. Naimisiin mentyään Assi miehineen muutti Ruotsiin ja palattu- aan perustivat Padasjoelle tekstiili ja mittatilaustyö- liikkeen. Sieltä he muuttivat Hämeenlinnaan, ja lähes 20 vuoden yrittämisen jälkeen palasivat takaisin Lahteen.

Kun Liipolaa alettiin rakentaa, Pellikat muuttivat ensimmäiseen pohjoiseen Liipolaan valmistuneeseen taloon vuonna 1969. Niin alkoi kotiseututyö. Assi oli perustamassa Liipolan Marttoja vuonna 1979, josta seurasi Yhdysmartat vuonna 1982. Seurakunnan piirineuvosto alkoi toimia vuonna 1993, johon Assia pyydettiin mukaan. Assi on myös Liipolan Lähiöseura ry:n perustajajäsen.

– Liipola tuntuu erityisen hyvältä asuinpaikalta ja on mieluisaa olla mukana edistämässä oman alueen toimintoja. Liipolan Lähiöseura ry on yhteisö, jossa rakennamme hyvää asuin- aluetamme.

Assi on ollut vaikutta- massa Liipolan Lähiöseura ry:ssä syntyneisiin projektei- hin ja alueella syntyneisiin työllistäviin toimiin. Hän on ollut voimakkaasti vaikutta- massa kaupunkimaisen ky- läyhteisön syntyyn. Assi on sosiaalisen pääoman kerää- misen uranuurtaja, tutuksi tullut radioääni ja lempini- meltään "meidän Assi".

Päijät-Hämeen kylät yhteistyöhön Hämeenmaan kanssa

Osuuskauppa Hämeen- maa ja Päijät-Hämeen kylät ovat sopineet yhteis- työstä. Päijät-Hämeen ky- lien toiminnassa Hämeen- maata kiinnostaa työ maa- seudun elinvoimaisuuden säilyttämiseksi.

– Hämeenmaa arvostaa Päijät-Hämeen kylien teke- mää työtä uusien asukka- iden hankkimiseksi. Se, että vapaa-ajanasukkaat viihty- vät ja viettävät mökeillään enemmän aikaa, yhdistää myös Päijät-Hämeen kyliä ja Hämeenmaata, kertoo Osuuskauppa Hämeen- maan markkinointipäällik- kö Ari Hyttiä.

Yhteistyö sisältää molemminpuolista näkyvyyttä, esimerkiksi kotisivuilla. Hä- meenmaa tulee kylämark- kinoille ja muistaa siellä

palkinnolla Päijät-Hämeen Vuoden Kylää 2006.

– Hämeenmaan rahal- linen tuki on hieno asia yhdistyksellemme, sanoo Päijät-Hämeen kylien pu- heenjohtaja Kristiina Bor- genström.

– Me voimme näin hel- pommin tarjota palvelujam- me ja järjestää ajankohtais- ta aiheista tilaisuuksia ilman osallistumismaksuja. Kylä- toimijat antavat valtavasti aikaansa yhteisten asioiden eteen. Yhteistyöstä Osuus- kauppa Hämeenmaan kans- sa on tarkoitus rakentaa pitkäkestoista ja molempia osapuolia hyödyttävää. Eri- laisia yhteistyömuotoja voi tulla lisää myöhemmin.

TEKSTI: ELINA LEPPÄNEN

Pestuubussilla Hartolaan

Hartola on halunnut voimakkaasti muuttaa kehityksen suuntaa ja lähtenyt panostamaan tulevaisuuteen. Vuoden 2004 onnistuneet loma-asuntomessut ja 11 milj. euron panostukset yritysten toimintaedellytysten luomiseen ja toimitiloihin ovat luoneet hyvän lähtökohdan suunnan muutokselle. Hartolaan on syntynyt kahden vuoden aikana lähes 250 uutta työpaikkaa ja yli 30 uutta yritystä. Työrukkasena ovat toimineet kunnan kiinteistöyhtiöt, kunnan elinkeinotoimi ja sen alla toimiva Yhteistyöllä työtä ESR – projekti ja muut yhteistyökumppanit.

Hartolan kunta on käynnistämässä yhdessä Yhteistyöllä työtä – projektin sekä Päijänne Leader+hankkeen Onni asuu ja yrittää maalla kanssa uusia toimenpiteitä, joilla tuodaan esille maaseudun hyviä asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia sekä Hartolan työpaikkoja.

Mukana toiminnassa ovat myös Hartolan Yrittäjät ry, MTK Hartola ry, Hartolan kesäasukastoimikunta sekä muita hartolalaisia yrityksiä.

Hartolan kirjastoauto on saanut uutta käyttöä, kun se valjastettiin uusien asukkaiden, työntekijöiden ja uusien yrittäjien hakureisulle kasvukeskuksille ja pääkaupunkiseudulle. Pestuubussi starttasi Hartolasta tiistaina 25.4. Lahteen, jossa se päivysti Päijät-Hämeen työvoimatoimiston Lahden @-pestin edessä. Keskiviikkona bussi jatkoi matkaa pääkaupunkiseudulle, jossa se piti tiedotustilaisuuden

Eduskunta-talon edessä poliittisille päätöksentekijöille. He kertoivat sekä luovuttivat aineistoa siitä, mitä Hartolan kunta toivoo valtiotavallalta kuntien aktiivisen kehitystyön jatkamiseksi.

Tiedotustilaisuudessa kerrottiin myös, miten Hartolassa on toimittu ja miten jatkossa pyritään toimimaan uusien työpaikkojen luomiseksi, miten yrityksiä autetaan henkilöstön rekrytoinnissa ja asuttamisessa Hartolaan. Esiteltävät ideat ja ehdotukset olivat osa täysin uutta konseptia.

Vantaalla pestuubussi parkkeerasi Myyrmannin Paalutorille, jossa haluaville jaettiin tietoa asumisesta,

työnteosta sekä yrittämisestä Hartolassa.

Pestuubussi on tulossa myös Kylämarkkinoille Lahden matkustajastamaan 13.5. kertomaan Hartolan mahdollisuuksista. Kampanjointi saavuttaa huippunsa Suomen suurimmilla yksipäiväisillä markkinoilla, Hartolan Markkinoilla, lauantaina 2.9.

- LISÄTIETOJA:
 RAIJA PELTONEN, HARTOLAN KUNTA, KUNNANJOHTAJA
 044 - 743 2217
 RAIMO LAPPALAINEN, YHTEISTYÖLLÄ TYÖTÄ – PROJEKTI, PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ
 044-743 2256
 ANNE LAHIKAINEN, ONNI ASUU JA YRITTÄÄ MAALLA – HANKE, PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ
 040-702 4817
 HARRI SUOKNUUTI, HARTOLAN KUNTA, KUNNANINSINÖÖRI
 044-743 2252
 SEPPO LAAKSO, YHTEISTYÖLLÄ TYÖTÄ – PROJEKTI, PROJEKTITYÖNTEKIJÄ
 044-743 2254
 JAANA JOKINEN, HARTOLAN KUNTA, ELINKEINOTOIMI
 044-743 2220
 MAIJA-LIISA MAMIA, PÄIJÄT-HÄMEEN MAASEUDUN KEHITTÄMISYHDISTYS RY,
 0500-816 377

Osallistuva ihminen

Kyläyhteisöjä jo viidettä vuosikymmentä kehittävä Marja-Liisa Swantz on ollut edelläkävijä monella tavalla. Sen lisäksi, että hän on tehnyt elämänsä aikana paljon hyvää ihmisten hyväksi, on hän tehnyt myös uranuurtavaa työtä kylien puolesta Afrikassa ja viime vuosina myös Suomessa.

Marja-Liisa Swantz on ensimmäinen tutkittavia osallistavaa toimintatutkimusta kehittänyt suomalainen tutkija. Hän on myös vaikuttanut kansainvälisessä kehitystutkimuksessa. Vuonna 1926 syntynyt Swantz on tehnyt pääosan tutkimustyöstään Tansaniassa, mutta työllä on ollut kauaskantoiset vaikutukset, jotka ovat näkyneet Suomessaakin.

Kysyttäessä, mitä osallistuva tutkimusmenetelmä tarkoittaa, Swantz näyttää pääsevän suosikkiaiheeseensa.

Ihmiset tiedostavat oman tilanteensa, ja sitä lähdetään yhdessä tutkimaan. Hän oikaisee heti toimittajan väärän käsityksen – kyse ei ole ihmisten tarpeista, kyse on yhteisistä lähtökohdista.

Swantz toivoo, että Suomessa päästäisiin kylien kanssa samantasoisuuteen toimintaan kuin Tansaniassa.

Tansaniassa kylät kuuluvat paikallishallinnon piiriin, toisin kuin Suomessa. Meillä pieni väkiluku on haittana.

Tansaniassa jokaisella kylällä on 25 hengen hallinto, ja kyläkokous on laillinen ja päätösvaltainen. Suomessa kylätoiminta on harrastetasolla, eikä kylätoiminnan vaikutukset kantaudu niin

kauas kuin Tansaniassa. Swantz onkin lähtenyt mukaan kotipaikkakuntansa, Hartolan, vaikuttaviin elimiin. Swantz on ottanut osaa myös Koitin kyläkomitean toimintaan.

Afrikassa totuin olemaan ihmisten kanssa. Työtä on hyvä jatkaa täällä.

Antropologina Swantz on tutkinut ihmisten kulttuurista sekä yhteiskunnallista pohjaa. Vaikka hän on suurimman osan Suomessa viettämästään ajasta asunut Helsingissä, maaseutu veti puoleensa. Alkuaan Marja-Liisa ja amerikkalainen miehensä Lloyd, luterilainen pappi ja hänen antropologian tohtori, ajattelivat muuttavaan Lahteen lähelle tyttäriään, mutta päättivätkin sen sijaan kunnostaa vuonna 1992 ostamansa kesämökin asumiskuntoon. Mökistä tulikin koti, jonne lapset sekä lapsenlapset, vanhin professoritytär perheeseen Yhdysvalloista asti, kokoontuvat kesäisin.

TEKSTI:
 MARJO-RIITTA HAUTALA
 NOORA HUPPUNEN
 KUVA:
 MARJA-LIISA SWANTZ

Onni asuu maalla.
www.onniasuumaalla.fi

YHTEISTYÖLLÄ TYÖTÄ -PROJEKTI
 työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamiseksi

Päijät-Hämeen kylien vuosikokous

Runoillen ja räpäten kylät ja kyläläiset tutuiksi toisilleen!

Hämeenkosken Putulassa pidetty Päijät-Hämeen kylät ry:n 2006 vuosikokous veti paikan päälle parikymmentä kyläaktiivia. Ihmisiä valui paikalle hiljalleen, matti-myöhäiset tulivat paikalle puolisen tuntia myöhässä, koska "Niinikoskelta kestää tulla vähän kauemmin". Entinen puheenjohtaja Kalevi Porvari avasi kokouksen toivottaen kaikki tervetulleeksi Putulaan. Kokouksessa käytiin läpi tilintarkastus sekä kyläasiamies Elina Leppänen kertoi vuoden toimintakeruudesta.

Vuosikokouksessa valittiin myös Päijät-Hämeen kylät ry:n uusi puheenjohtaja ja sekä hallitus. Yhdistyksen uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Kristiina Borgenström Hollolan Nostavalta.

Kyläkokouksen yhteydessä järjestettiin kylätreffit, joiden tarkoituksena oli tutustuttaa kyliä toisiinsa. Kaikkia oli pyydetty tuomaan kylältänsä jokin esine, jotain uutta sekä jotain vanhaa. Hetken kaivelun jälkeen esineitä alkoi löytyä; Villälteen Nuorisoseuran talon Hyrylä-esitys, Hollolan kirkonkylä- kylän lehti, kuva voimistelujoukkueesta, kyläkota Jukola- valokuvat sekä Huljalan kyläkokousvalokuva ja kyläkokouskirja. Kyläläiset jaettiin viiteen ryhmään, ja tehtävän luonne alkoi hiljalleen paljastua. Esineen pohjalta ryhmien tuli tehdä kylistä suullisia esityksiä – runoja, lauluja tai rap-esityksiä. Tässä ryhmien tuotoksia:

"Villälteen Nuorisoseuran talo hieno talo kylän sydän.

Toimii kesät talvet Siellä hyppiä nuoret sekä vanhat

Kohta sata vuotta talon henki

Siellä toimii myös lenki.

Syksyllä on tanssit hurjat Pääsee mukaan kaikki kurjat(kin)."

"Tervassa kuin Mieholan miehen takki ja housut

Kyläkota Jukolaa kyhättiin,

Lautoja kovasti tervattiin Tervattiin siinä muutakin kuten Salomäen takki ja housutkin Terva oli siunattua ainetta, kirkon katolta pudonnutta Avajaisissa oli sahtia ehkä ei niin siunattua."

"Harjun helmassa, Toivolan kylässä Sorjia neitoja, salskeita herroja Liikunnan ilosta, koulun pihalla, koivujen katveessa, hetkessä rennessa, upeissa asuissa. Kaikki ovat nuoria ja kau-niita katseet tulevaisuuteen tähyten Nyt on sama mäki, koulua paitsi maisema kaunis, tontit valmiina

asukkaita vailla."

"Hollolan kirjonkylä on rautaa keskiaika ja kirkkokin rautaa. Siellä viikingit ja Hollo ja Martta suunnistaa Kapatuosian mäelle ja Katinhääntään ilman karttaa."

"Huljala Hämeenkoskella Oli kylässä mahtimies Juho Kusti Paasikivi Joka Kellolan lähteessä kylveskeli Huljalan helvetissä on kylmä oja jossa lähtee hiki pojan."

TEKSTI JA KUVA:
 MARJO-RIITTA HAUTALA
 NOORA HUPPUNEN

Järvelän kyläyhdistys – kummajainen?

TEKSTI:
ERKKI SAARINEN

Otsikon kysymys johtuu siitä, että kyläyhdistyksiä ei ole Suomessa juurikaan perustettu kunnan keskustaajamiin.

Järvelän kyläyhdistys perustettiin vuoden 2003 loppukesällä. Ensimmäisenä vuotena yhdistys järjesti muutaman tapahtuman, joihin osallistui innokkaasti väkeä eri puolilta kuntaa. Tilaisuuksissa kerättiin menestyksellisesti uusia jäseniä. Seuraavana vuonna yhdistys aloitti suuren urakan. Haettiin ja saatiin hankerahoitus ETPÄHÄ ry:n kautta Järvelän keskustassa olevan joutomaan muuttamiseksi keskuspuistoksi. Puisto-

hankkeeseen yhtyi myös Kärkölen Yrittäjät ry. Aluetta, johon puisto suunniteltiin, oli Järvelässä aiemmin toiminut tiilitehdas käyttänyt saventoppaikkanaan. Alueeseen oli aiemmin kuulunut myös puronvarsilampi. Lampi lienee syntynyt saventon yhteydessä.

Puistoon rakennettiin polkuja penkkeineen, valaistus, lampi, leikkialue ja muuta tarpeellista. Lasten leikkialueen ja muun kalustuksen

puistoon kustansivat kärköläiset yritykset. Leikkivälineet lahjoitti paikallinen Osuuspankki. Koululaiset ovat viihtyneet puistossa aamuisin koulumatkallaan niin hyvin, että joku on pelännyt heidän myöhästyvän koulusta!

Puiston rakentaminen kesti kaksi vuotta, valmiiksi puisto tulee vähitellen. Raivausta ja kunnostusta tehdään vuosittain talkoilla. Talkoo-osuuden tuntien täyttymisessä ei ole ollut ongelmia.

Omarahoituksen kerääminen tuotti enemmän huolta. Osa rahoituksesta saatiin tapahtumia järjestämällä, mutta pääosa kertyi Huovilan museokahvilan tuotolla. Kyläyhdistys haki kahvilan pitoa kunnan julistettua kahvilanpidon avoimeksi. Kahvilan pyörittäminen puiston rakentamisen ohella satoi kaksi henkilöä lähes koko kesäksi. Kahvila oli avoinna kuusi päivää viikossa. Myös vapaapäivänä, maanantaina, tuli joskus tilausryhmä kahville. Kokemus oli niin hyvä, että yh-

distys päätti jatkaa kahvilan pitoa – tarvitaanhan rahaa puistossa edelleen.

Kärkölen kunta palkitsi Järvelän Kyläyhdistyksen puuhahmiset Marja-Leena ja Veikko Lehtosen vuoden vapaaehtoistyöstä. Palkinto oli laatuaan ensimmäinen. Näin myös kunta huomioi sen suunnattoman työn, jonka talkootyöläiset ovat kunnan kehityksessä tehneet. Lehtosen pariskunta hoiti lähes kahdestaan koko kesän museokahviota, jonka lisäksi he olivat puis-

ton rakentamisessa kaikkein aktiivisimmat talkoolaiset. Kyläyhdistys haluaa kiittää kaikkia puiston rakentamiseen osallistuneita onnistuneesta yhteistyöstä.

Paljon muutakin toimintaa on nuori kyläyhdistys ehtinyt tehdä. Yhteistyötä Päijät-Hämeen kylät ry:n kanssa on ollut alusta alkaen. Olemme taas tänäkin vuonna Päijät-Hämeen kylämarkkinoilla. Tämä vuonna valmistuu myös Järvelän kyläsuunnitelma, johon kootaan toiveet ja kehittämisediat vuoteen 2010 asti.

INNI OY

Soramäentie 15880 HOLLOLA puh (03) 780 5858 fax (03) 780 6257

meiltä **MÖKKITALKKARI- ja KOTITYÖPALVELUA**

Muista kotitalousvähennys!
monipuolinen ja palveleva **KIRPPUTORI**
avoinna ma - pe 10 -16, la 10 -14
OSK HÄMEENKOSKEN RATAS
Keskustie 34, 16800 Hämeenkoski
p. 050 329 4869 tai 03-787 7812

Hämeenkoski
- kotipaikka keskellä kaikkea -

www.hameenkoski.fi

Maria Dnoodila
KYNTTILÄPAJA

Nautinnolliseen kesään

Tervetuloa pajamyymäläämme tutustumaan kynttilänvalmistukseen sekä upeaan tuoteistoomme.
Avoinna ma-pe 10-18, la 10-16
Pakaantie 1, Orimattilan kehräämö, p. (03) 762 4340, www.mariadroockila.fi

FINNKARELIA

Meiltä löydät hyvän valikoiman laadukkaita ja helppohoitoisia Finnkarelia- ja FK -tuotteita!

Myös II-laatua ja mallikappaleita
EDULLISESTI

Virke Oy tehtaannmyymälä, Erkontie 12, 16300 ORIMATTILA
Puh. 03 - 8889 213 AVOINNA: ma-pe 9-17, la 9-14

Kesä 2006-tapahtumia Hollolassa

Helamarkkinat toukokuun alussa
Hollolan Keskiäikatahtuma
heinäkuussa 22.-23.7.2006
Hollolan kotiseutumarkkinat
elokuussa

HOLLOLAN KUNTA
Virastotie 3
15870 Hollola
puh. (03) 880 111
www.hollola.fi

Viihtyisiä tontteja kylillä:
www.hollola.fi
Asuminen & Ympäristö-Myytävät tontit

KESÄMYYMÄLÄ SYSMÄN TORILLA AVATAAN 1.6.

Maalattuja puutuotteita, huovutus- ja kankaanpainantatöitä, kermiikkaa ym. lähiseudulta.

KUUSIPOHJA 040 725 8054 www.kuusipohja.com

Myymme, ostimme ja otamme myyntitilille hyväkuntoisia vanhoja tavaroita: lasia, posliinia, kirjoja, lehtiä, rahoja, hopeaa, mitaleita, postikortteja, huonekaluja ym.

Wanhat Unelmat

Tule tutustumaan ja tekemään löytöjä!

ANIANTE 2-4, ANIANKESKUS, RANTAKULMA, VÄÄKSY
AVOINNA: TUULIKKI JUUSELA, PUH: 050 564 1944
SYYS-TOUKOKUU PE-SU 10-18 WWW.WOMCO.FI
KESÄ-ELOKUU JOKA PÄIVÄ WANHAT.UNELMAT@WOMCO.FI

Valokatteella pidennät kesää

Meillekin terassi!

KERAPLAST
Käkeläntie 41 Orimattila
p. 544 3100, www.keraplast.fi

Heinolassa
20.8.2006
Jyrää

Itä-Häme tuo tapahtumat luoksesi!

Sanomalehti Itä-Häme tuo sinulle kesätapahtumien tunnelman kotiisi tuoreeltaan!

Sanomalehti Itä-Häme tarjoaa vuoden 2006 Heinolassa Jyrää -konsertin!
rokkia ja painomustetta

ITÄ-HÄME

Kärkölen kirkonkylässä
- maalla, melkein kaupungissa -

Lahden ja Riihimäen välissä, kantatie 54:n varrella

HUOVILAN PUISTO
www.karkola.fi

Huovilan puisto on Suomessa ainutlaatuinen englantilaistyylinen maisemapuisto, joka on restauroitu 1900-luvun alun asuunsa. Puisto on lehtomaisessa purolaaksossa, johon on istutettu lukuisia harvinaisia kasveja. Niitä kasvaa myös luonnonvaraisena. Tulevana kesänä puistossa järjestetään teemallisia opastuskierroksia. Historia on mielenkiintoinen ja elävä, joka vaikuttaa edelleen koko kunnan alueella. Puisto on erinomainen kulttuuri- ja luontoretkeilykohte ja sopii ryhmille sekä perheille.

Puiston alueella sijaitsee kotiseutumuseo sekä kesäkahvila, jotka ovat avoinna ti - su 28.5. - 20.8.2006 klo 11-18

Opastus päivittäin 28.5. - 20.8.2006. Varaukset ryhmille puutarhurilta.

Tiedustelut: Puutarhuri Jukka Koponen, p. 03- 8879 258; 050 386 0486
Opas Anja Suomi, p. 044 592 4344
Kahvila, 050 386 0482

PUUTARHASTA VILLÄHTELTÄ

ISOMÄEN PUUTARHA
Kurenniityntie 47
15540 Villähde
puh. 758 93 54

Avoinna:
arkisin 8-20
La 8-18
Su 8-18

- kesäkukat
- ampelikukat
- perennat
- puut ja pensaas

Tervetuloa puutarhaostoksille!

Museokahvila Lilly & Hugo

Avaa ovensa 1.6 ja tarjoilee muistoja herättäviä herkkuja

Urajärven kartanonmuseon kahvila
Kartanontie
puh. 050 545 7109
tai 03 766 7295

- Lounaaksi voi nauttia keittoa lisukkeineen.
- Tilauksesta tunnelmallisia perhe / ryhmätillaisuuksia (vaikkapa elävän musiikin kera).
- 22. heinäkuuta on perinteiset kylämarkkinat, tarjolla mm. lohikeittoa.
- Juhannusaattona lauluilta - tarjolla savukalaa ja uusia perunoita kello 18.00

Insinööritoimisto Forestroom ky

Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien suunnitelmat ja selvitykset.

puh. 050 918 9672 e-mail: forestroom@elisanet.fi

Onni asuu maalla.

www.onniasuumaalla.fi

KOSKEN VPK 110 V

KOSKEN VPK:N VUOSIJUHLA 14.-16.7.2006

Perjantaina 14.7.
klo 18.00 Ohjelmallinen Letku-pubi
Humbuukia Mikkelin mies Kauko Ikonen

Lauantaina 15.7.
klo 9.00 Markkinat
klo 10.00 Sormikoukkukilpailu
klo 20.00 Tanssit Varjokuva-orkesterin tahdissa

Sunnuntaina 16.7.
klo 12.00 Palokunnan marssi
klo 14.00-15.30 Juhlavastaanotto Seuralassa
klo 16.00 Palokunnan näytös
klo 19.30 Iltamat Seuralassa

Letku-pubi ja VPK-naisten ravintola Seuralan pihassa perjantaista sunnuntaihin

Lahti, Aakkola, Hartola, Heinola, Hollola, Nastola, Orimattila

KOULUTUSKESKUS SALPAUS www.salpaus.fi

Luonnonvara-alan ammatit tutuksi -hanke järjestää
13 - 17 -vuotiaalle nuorille Asikkalassa

KALASTUSLEIRIN 5. - 7.6. Hinta 50 €
KESÄLEIRIN 6. - 9.6. Hinta 65 €

Lisätiedot ja ilmoittautuminen 26.5. mennessä: www.salpaus.fi => ajankohtaista, Teija Linnanmäki, puh. 040 513 0746 tai teija.linnanmaki@salpaus.fi

Koti ja kuusi osk

Pohj. Liipolankatu 3 15500 Lahti

Kotipiiri

Tuottajatori ja Wintti

Elintarvikkeita läheltä
Laadukkaat viljatuotteet
Aitoa ruisleipää
Herkullisia leivonnaisia
Monenlaista hyvää sinulle!
Kotimaisten lahja- ja käsitöiden myymälä
-laadukkaita kädentaitoja
Hyötykasveja ja kesäkukkia jälleen myynnissä

avoinna
Ti-To 10-18
Pe,Su 10-19
La 10-16

Kotipiiri
Päivi ja Hannu Rantalainen
Pohjoinen Pikatie 955
04940 LEVANTO (Mäntsälä)
p. 019-6883733

Vuokrataan toimitiloja, Hevossaari, Keinukankaantie

KOY HEINOLAN WIHURINKOSKI

Hyödynnä uuden moottoritien vetovoimaisuus ja Heinolan hyvä logistinen sijainti.

Kymijoen vesistön Ruotsalaisen rannalla, Wihurinkosken teollisuustalosta erikokoisia tiloja, alkaen 30 m².
Teollisuus-, toimisto-, työ- ja varastotilaa n. 8000 m².

Korkeus n. 6,5 - 7 m. Sisältää konttori- ja sosiaalitalaa n. 2000 m². Kylmävarasto/ kellarit n. 2400 m², korkeus 4m (korotusmahdollisuus 7m). Seitsemännessä kerroksessa vesistönäkymän kokous- ja edustustilat 100 hengelle. Betonirakenteinen runko. Asfaltoitu piha-alue 18 000 m². Vuokratiloja myös kausitavaraalle. Olemme valmiit kunnostamaan ja laajentamaan nykyisiä tiloja. Tarvittaessa rakennamme isommallekin yritykselle uudet tilat.

Tiedustelut Kalevi Porvari, puh. 050 035 2442
kiinteistoporvari@pp.phnet.fi

Hoida raha-asiat
kätevästi
ja huolettomasti
myös lomalla.

www.op.fi

OSUUSPANKIT
PÄIJÄT-HÄMEESSÄ

1 soitto + 1 varaus + 1 aineisto =

111 000 TALOUTTA

Seutu4

p. 03-884800
Jakelu 39 330 kpl

• **HOLLOLAN SANOMAT**
Jakelu 14 100 kpl

• **Päijät-Häme**
Jakelu 7 000 kpl

• **aluelehti**
p. 03-7775522
Jakelu 10 270

• **NASTOLA-lehti**
Jakelu 7 960 kpl

UUSI LAHTI

p. 03-876876
Jakelu 61 250 kpl

Mai!
UUSI LAHTI

p. 03-876876
Jakelu 61 250 kpl

MÄNTSÄLÄN UUTiset

p. 019-5769100
Jakelu 10 300 kpl

Voit valita kaikki lehdet tai sopivan paketin ilmoitustarpeisiisi

Yhteistyössä mukana

Bonus jopa 5%

**Ylivoimainen
S-Etukortti**

